ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ ПАХТАКОРЛАРИНИНГ МЕҲНАТ ЗАФАРИ

Қўш орденли пойтахт области заршунослари она-Ватанга 423 минг 600 тонна «оқ олтин» етказиб бериб, давлат планини бажардилар. Улар мажбурият ҳисобига пахта топшира бошладилар.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 259 (5250)
14 НОЯБРЬ 1983 й.
ДУШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ЗАРБДОР МЕҲНАТ — МУВАФФАҚИЯТ ГАРОВИ

—ИСТЕЪМОЛ БУЮМЛАРИГА—КЕНГ ЙЎЛ—

МАҲСУЛОТ КЎПАЙМОҚДА

«Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасида тайёрланаётган кенг истеъмол моллари хили йилдан йилга кўпайиб бормоқда. Бу буюмлар уй-рўзғор ишларида кенг миқёсда қўлланилмоқда. Телевизион антенналарни ўрнатишда қўл келадиган мосламалар, радио антенналар, турли хил «нодир сим»лар шулар жумласидандир.

Яқинда корхонада истеъмол молларининг янги турлари ишлаб чиқаришга жорий қилинди. Автомобилчилар талабини қондирадиган автосервис буюмлари муваффақият билан тайёрланмоқда. Шунингдек, жисмоний тарбия билан шуғулланувчиларга мўлжалланган резина эспандерлар ҳамда болалар учун скакалкалар ҳам кўп миқдорда ишлаб чиқарилмоқда. Беш йилликнинг марказий йилида корхона коллективи 6 миллион сўмликдан кўп кенг истеъмол моллари етказиб беришга аҳд қилган. Айни пайтда ана шу миқдорнинг аксарият қисми харидорлар қўлига етди.

ТАЛАБ АСОСИДА

Сергелидаги ошхона ва бошқа мебеллар ишлаб чиқариш заводида қишлоқ жойларида яшовчи аҳолининг талаблари асосида янги шкаф-буфетлар тайёрлана бошланди. Ушбу маҳсулот янги йилгача республика область ва районларига етказиб берилади.

Корхонада, шунингдек янги типдаги «Салют» мебели ҳам кенг миқёсда ишлаб чиқарилмоқда. Коллектив йилнинг сўнгги кварталида 250 та янги маркадаги мебелни савдо тармоқларига етказиб бериш учун курашмоқда.

СССР Давлат мукофоти лауреатлари

ИНСОННИ МЕҲНАТ УЛУҒЛАЙДИ

Раҳим Зияев унга СССР Давлат мукофоти берилганлиги тўғрисидаги хабарни қурилишда, отпускага чиқишидан бир кун аввал эшитди. Буни унга радио мухбирлари етказишди. Ўзи газеталарни кечқуруни ўқишга одатланган, чунки тонг ёришар-ёришмас объектда бўлади.

У бу мукофотга тақдим қилинганлигини биларди. Аммо лауреатлик унвони берилганлиги тўғрисидаги хабарни ўқиш мароқли эди. Хабар лўндагина, айни пайтда чуқур маънога эга эди: «Меҳнатдаги юксак натижалари, бинокорлик ишлари самарадорлигини оширишга қўшган катта шахсий ҳиссаси учун...» Бу сўзларда унинг меҳнати, ўттиз олти йиллик иш стажига эга бўлган бинокор меҳнати мужассамлашган эди.

Зияев анъана бўйича, ўз истаги ва зарурат бўйича бинокор бўлди. Унинг отаси Зия Йўлдошев моҳир бўёқчи ва сувоқчи эди.

Қирқинчи йилларда ғишт терувчилар кам эди. Раҳим тез орада оғизга тушди. У чаққон, қатъиятли, меҳнатсевар эди. Бинолар қуришни унга ўз касбининг усталари Николай Гривайлов ва Виталий Шмаровец ўргатиша бошлашди. Улардан кўп нарсани ўрганса арзирди. Шунинг учун Раҳим вақтни беҳуда ўтказмади. Тез орада у яхши натижаларга эриша бошлади.

Зиявнинг ҳаётида шундай бир воқеа бўлган. 1954 йил бошида Тошкентга мамлакатнинг энг моҳир бинокорларидан бири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Носов келди. Ўша пайтда Тошкентда барпо этилаётган энг йирик бинолардан бири Навоий кўчасидаги газета-журнал комбинати эди. Бошқалар қатори уни Зияев ҳам қурарди. Бу қурилишда ғишт терувчилар маҳоратини имтиҳон қилишга қарор қилинди. Унда москвалик бинокорлар номидан Носов, тошкентлик қурувчилар номидан Зияев қатнашдилар. Маҳорат кўриги учун икки деворини танлашди, ғишт терувчиларга бир соат ажратишди. Шу вақт ўтгандан сўнг ҳисоблаб кўришса Носов икки ёрдамчиси билан 602 та, Зияев ҳам икки ёрдамчиси билан 1200 та ғишт терибди. Бу ерга тўпланган беш юзга яқин киши Раҳимни олқишлашди. Бу воқеадан бироз ўтгач у ҳаётида биринчи нишон — «Социалистик мусобақа аълочиси» нишонини олди ва бригада бошлиғи қилиб тайинланди. Ана шундан бери ўтган ўттиз йил давомида у узлуксиз бригадирлик қиляпти.

Бригада ишчисини ҳамма вақт ёшлар ташкил этган, ҳозир ҳам улар ташкил этади.

(Давоми 2-бетда).

* * *

СУРАТДА: Раҳим Зияевич Зияев (чапдан иккинчи) ва унинг бригадаси аъзолари Владимир Иванович Суховеров, Юрий Георгиевич Ларионов ва Равил Магафурович Шамсутдинов.

Р. Шамсутдинов фотоси, (ЎзТАГ).

«ПРАВДА» САҲИФАЛАРИДА

● «Мусобақа ва техника тараққиёти» — газетанинг бугунги бош мақоласи ана шундай номланади.

● СССР Марказий статистика бошқармаси хабар қилади: Ростов областининг деҳқонлари КПСС XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари қарорларини бажара бориб, давлатга сабзавот, мева ва полиз маҳсулотлари сотиш планини бажардилар. Тайёрлов пунктларига ва қайта ишлаш корхоналарига область хўжаликларидан 550 минг тонна сабзавот, 234 минг тонна мева, 137 минг тонна полиз экинлари етказиб берилди.

● Мамлакатимиз ҳаётига доир янгиликлар, чет эллардан олинган хабарлар эълон қилинган.

● КАСАБА СОЮЗ ҲАЁТИ

Ишчи учун

Тошкентдаги «Миконд» заводининг контролёри Таксима Валиева бронхит касали бўлгач, заводнинг санаторий-профилакторийсида соғлиғини мустаҳкамлаб олди. Медицина-санитария қисмининг врачлари уни текшириб чиқишганидан сўнг шу профилакторийга юборишди. Коллектив аъзолари мунтазам равишда шундай текширувдан ўтказиб турилади. Таксима ишдан сўнг 24 кун санаторийда яшади, шу ерда овқатланди. Ҳар хил физиотерапевтик процедуралар қабул қилди, даволаш гимнастикаси билан шуғулланди.

Нархи 120 сўмдан ошадиган йўлланмани касаба союз комитети ишчига бепул берди. Йил бошидан бери бу ерда жами 800 га яқин киши дам олди, даволаш курсидан ўтди. Улар йўлланма баҳосининг 10—15 процентини тўладилар халос, қолган ҳаражатларни касаба союз ўз зиммасига олди.

Таксима Валиева дам олиш кунларини дугоналари билан тоғларда, «Височий берег» ҳордиқ зонасида ўтказади. Бу зона корхона маблағлари ҳисобига Чорвоқ сув омборининг хушманзара соҳилида барпо этилган. Бу ерда мароқли ҳордиқ чиқариш, физкультура билан шуғулланиш учун зарур бўлган ҳамма нарса бор. Ундан сал наридаги пионерлар лагерида завод ишчилари ва инженер-техник ходимларининг мингтадан кўп фарзандлари ҳар ёз дам олади.

Таксима ва ҳамкасбларида навбатдаги меҳнат отпускасини қаерда, қандай қилиб ўтказиш муаммоси йўқ. Касаба союз комитети ҳар йили юзлаб имтиёзли йўлланмаларни тавсия этади. Муҳтож кишилар курортга боришлари, мамлакат бўйлаб саёҳат қилишлари мумкин. Корхона дам олишни ташкил этишга ҳар йили ижтимоий истеъмол фондларидан 60 минг сўмдан кўп пул ажратмоқда.

Касаба союз активлари корхона олган фойдадан меҳнаткашлар соғлиғини сақлашга, уларнинг дам олишини ташкил этишга, пионер лагери ва мактабгача болалар муассасаларини сақлашга ажратиладиган маблағларни тасарруф этадилар. Корхона меҳнаткашларининг кўпчилиги касаба союз ташкилоти тавсия этаётган ҳар хил имтиёзлардан фойдаланмоқдалар.

(ЎзТАГ).

Биз ҳаммамиз — пахтакормиз

ПАХТАЗОРДАН ДАРАКЛАР

«ОҚ ОЛТИН» — ВАТАНГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 12 ноябрга бўлган маълумот. (Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён, тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

ХОРАЗМ	0,24	104,90	0,25	58,67
ҚҚАССР	0,47	102,63	0,36	70,17
Тошкент	0,51	99,36	0,35	84,49
Бухоро	0,64	88,33	0,02	8,15
Қашқадарё	0,75	84,81	1,06	56,25
Навоий	0,81	83,68	0,48	28,70
Самарқанд	1,04	82,06	0,95	42,65
Фарғона	0,75	79,75	0,02	8,80
Андижон	0,77	78,38	0,27	23,36
Сурхондарё	0,76	77,53	0,22	40,35
Наманган	0,77	76,98	0,48	46,61
Сирдарё	0,48	75,72	0,04	59,96
Жиззах	0,54	74,49	—	60,79
Республика бўйича:	0,67	84,58	0,35	45,62

ТАНИШИНГ: ТЕРИМ ҚАҲРАМОНЛАРИ

Ушбу суратларда Пискент районидаги Охунбобоев номли колхоз теримчиси Моҳира Боирова ва Чиноз районидаги Охунбобоев номли колхоз механизатори Ҳикматилла Эрматовни кўриб турибсиз. Уларнинг иккиси ҳам бу йил пахта йиғим-терим мавсумида фаол қатнашди. Бири қўл теримида илғорлик қилган бўлса, иккинчиси машина теримида намуна бўлди. М. Боирова мавсумда 12 тонна пахта терди. Қ. Эрматов эса «зангори кема» бункеридан 120 тонна «оқ олтин» тўкди.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ, ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ газеталари, Ўзбекистон радиоси ва «Главташпассавтотранс» бошқармасининг оталиқдаги областлар пахта далаларидаги матбуот маркази

Махсус мухбирларимиз Ҳ. Икромов, А. Эгамназаров, А. Хатамов, А. Абдураззоқовларнинг репортажини газетанинг 2-саҳифасида ўқийсиз.

—Пойтахт области пахтазорларидан фоторепортаж—

ПАХТАЗОР ЮЛДУЗЛАРИ

Тошкент области пахтакорлари зафар қучдилар. Улар ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йилида пахта тайёрлаш бўйича давлат планини муддатидан аввал бажарганликлари ҳақида ғалаба рапорти бердилар. Бу муваффақиятга зафар маррасига областда биринчилардан бўлиб етиб келган Бўка райони, шунингдек, Бекобод, Оққўрғон, Ўрта Чирчиқ ва Ғалаба районлари меҳнат коллективлари муносиб ҳисса қўшдилар. Яна кишиларнинг мустаҳкам иродаси, ғайрати ва шижоати табиат қийинчиликларидан устун келди.

Ушбу суратларда пойтахт областининг бу йилги катта хирмонига ўзининг фидокорона меҳнати билан муносиб ҳисса қўшган илғор пахтакор ва механизаторлар акс этирилган. Чапдаги (пастда) суратда Бекобод районидаги Мавлонов номли совхознинг илғор теримчиси, комсомол аъзоси Гулнора Ҳалиловадир; юқоридаги суратлар Ғалаба районидаги «Ленинград» колхози ва Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозида олинган. Уларнинг бирида колхоз партия комитети секретари Мусулмон Абдураҳмонов (ўнгда) ва илғор механизатор Сафар Худойбергановни кўриб турибсиз. «Зангори кема» рулини тутган йигит Турсунбой Раҳмоновдир. У бу йил бункердан 150 тоннага яқин «оқ олтин» тўкди.

Тошкент области пахтакорлари уйган катта хирмонда Тошкент шаҳридан бориб, пахтазорларда меҳнат қилаётган ҳашарчиларнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Пастдаги суратда Коммунистик районидаги «Правда» колхози пахтазорларига ёрдамга чиққан тошкентлик олий ҳиммат уруш ва меҳнат ветеранларидан бир гуруҳи акс эттирилган.

Т. Каримов ва Н. Муҳаммаджонов фотолари.

ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИНИНГ ЖУДА МУҲИМ ВАЗИФАСИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида республика оммавий ахборот воситалари ходимларининг кенгаши бўлиб ўтди. КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь ва 1983 йил июнь Пленумларининг қарорларини, ўртоқ Ю. В. Андроповнинг йўл-йўриқларини амалий равишда бажариш масалалари кўриб чиқилди.

Кейинги вақтларда республика оммавий ахборот воситаларининг иш савияси бирмунча ошганлиги қайд этилди. Газета ва журналларнинг саҳифаларида, телекўрсатув ва радиоэшиттиришларда КПСС-нинг ички ва ташқи сиёсатини тушунтиришга, шунингдек, экономика ва маданиятни ривожлантиришнинг туб масалаларига, илм-фан ютуқларини, илғор технологияни, новаторларнинг тажрибасини ишлаб чиқаришга жорий қилишга оид материаллар кўпроқ берила бошлади. Республика газеталарининг саҳифаларида босилган социалистик мусобақа, партиявий-ташкилий ва идеология иши масалалари юзасидан бир қанча мароқли мақолалар диққатга сазовордир.

Шу билан бирга кенгашда оммавий ахборот воситалари ҳали КПСС Марказий Комитети уларнинг олдига қўяётган катта талабларни амалга ошириш учун кўп иш қилишлари кераклиги таъкидлаб ўтилди. Матбуотнинг, телевидение ва радионинг ҳар бир чиқиши беш йиллик топшириқларини ва олинган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажаришга ундовчи омил бўлишига, резервларни очишга, меҳнат унумдорлигини оширишга, меҳнат ва моддий ресурслардан самарали, оқилона фойдаланишни таъминлашга ёрдам беришига эришмоқ керак.

Редакцияларнинг коллективлари эълон қилинаётган материалларнинг кўпроқ маълумот беришига ҳаракат қилишлари, КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг матбуотнинг ҳар бир чиқиши одамларни турмушга чуқур кириб боришни билан ишонтиришга ёрдам берсин, фикрнинг ўткирлиги ва услубнинг равшанлиги билан ажралиб турсин, деган талабини амалда рўёбга чиқаришлари лозимлиги кенгашда уқтириб ўтилди. Ўзбекистон меҳнаткашларининг энг асосий мажбурият — 6 миллион тонна пахтани териб, давлатга сотиш мажбуриятини бажариш йўлидаги курашини батафсил ва асослича ёритиш — республика оммавий ахборот воситаларининг энг муҳим вазифаларидан биридир.

(ЎзТАГ).

ПУХТА ТАҲЛИЛ ВА ИШЧАНЛИК РУҲИДА

Олий ўқув юртлари кадрларни ўқитиш ва тарбиялаш юзасидан партиямиз белгилаб берган жуда катта вазифаларни амалга оширмоқдалар. Тошкент политехника институтининг коммунистлари ҳам бу вазифаларни яққол ҳис этмоқдалар.

ТошПИнинг XII ҳисобот-сайлов партия конференциясида партия комитетининг секретари И. А. Ливерко қилган докладда ва делегатларнинг сўзларида республикамиздаги бу йирик олий ўқув юртининг партия ташкилоти фаолияти ҳар томонлама, принципиал таҳлил этилди.

Партия ташкилоти мутахассис кадрлар савиясини ошириш, олинган билимларни ҳаёт билан узвий боғлаш, ишга ижодий ёндошиш, студентларни коммунистик онглилик ва эътиқод руҳида тарбиялаш масалаларини доимо ўз диққат марказида тутмоқда. ТошПИнинг ходимлари ўқув билан тарбиявий жараённинг бирлигини таъминлаб, коллектив ишининг асосий мезони бўлган — студентларнинг ўзлаштириш даражасини оширди. Аълочилар сони кўпайди. Қолоқсиз группалар сони ошди.

Аммо таҳлил шуни кўрсатдики, йил якунларига кўра деярли ҳар ўн студентдан бири қониқарсиз баҳо оляпти, ҳар етти студентдан бири «қониқарли» баҳо олмоқда. И. А. Ливерко шуни таъкидлаб ўтдики, айниқса студентларнинг асосий билимлар — математика, физика, чизма геометрия, назарий механикадан ўзлаштиришлари паст бўлаётгани коммунистларни жиддий ташвишга солмоқда. Конференцияда бу аҳволга жиддий ва принципиал баҳо берилди. Бу камчиликларга барҳам беришнинг йўллари белгиланди.

КПСС XXVI съезди олий ўқув юртлари илмий потенциалидан янада тўлароқ фойдаланиш зарурлигига эътиборни қаратган эди, институтлардаги илмий ишларни халқ хўжалиги барча тармоқларини ривожлантириш эҳтиёжлари билан боғлаш, унинг самарадорлигини оширишга даъват этган эди. Шуни ҳисобга олиб ҳисобот докладида таъкидлаб ўтилганидек, институтда илмий ишларни планлаштиришни, уни ташкил этишни такомиллаштириш, тугалланган ишларни халқ хўжалигига жорий этишни тезлаштириш юзасидан бир қатор муҳим тадбирлар кўрилди.

Илмий-тадқиқот ишлари юзасидан хўжалик шартномаларининг йиллик ҳажми 4,5 миллион сўмдан ошиб кетди. Бу 1980 йилга нисбатан 1,5 баравар кўп демакдир. Бошқача қилиб айтганда, бир сўмлик харажат қилиниб, уч сўмлик иқтисодий самара олинди. Институт ходимлари 198 та авторлик гувоҳномаси ва 4 та патент олдилар. 76 та академик, тармоқ илмий-тадқиқот муассасалари ва корхоналари билан ҳамкорлик қилиш тўғрисида шартномалар тузилди. Ҳисобот даврида фан докторлари ва профессорлар сони 21 кишига кўпайди. 123 киши эса фан кандидати бўлди. Профессор Н. Р. Юсуфбеков, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги К. С. Аҳмедов, доцент М. А. Абролов бошчилигида бажарилган илмий ишлар фақат республикамиздагина эмас, балки унинг ташқарисида ҳам кенг маълумдир. Бу ишларнинг ҳар бири халқ хўжалигига кўплаб иқтисодий фойда келтирмоқда.

Айни пайтда эса тугалланган илмий ишларни ишлаб чиқаришга жорий этиш борасида ҳали кўпгина ишлар қилиниши керак. Бу ишларни жорий этиш эса суст боряпти. Ҳисоблаш техникасидан фойдаланишда, кафедра ва лабораторияларни замонавий ускуналар билан жиҳозлашда камчиликлар бор.

Конференция делегатлари — профессор В. Р. Раҳимов ва институт ректори К. С. Аҳмедов ана шу проблемаларни ҳал этиш йўллари ҳақида гапирдилар. Масалан, К. С. Аҳмедов шуни таъкидлаб ўтдики, ҳозир мавжуд бўлган илмий ишларни жорий этиш жараёни замон талабларига жавоб бермайди. Шунинг учун ҳам институтнинг олдида бу долзарб масалаларни ҳал этиш, ишлаб чиқариш билан алоқани такомиллаштириш, илмий ишлар сифатини назорат қилиш борасида ҳали кўпгина вазифалар турибди. Айниқса, электрон-ҳисоблаш машиналаридан, кўпгина бошқа дастгоҳлардан фойдаланиш самарадорлиги паст бўлган факультет ва кафедраларнинг шаънига танқидий фикрлар айтилди.

Фалсафа кафедрасининг мудири, профессор А. О. Ортиқов, кечки-сиртқи бўлимларнинг ўқув қисми бошлиғи Л. А. Толстиков, кон-металлургия факультетининг декани, профессор В. Р. Раҳимов, доцент Н. А. Каримовнинг сўзлари ўқув жараёнини такомиллаштириш руҳи билан суғорилди. Н. А. Каримов— партия ветерани. Унинг конференция делегатларига қарата айтган сўзларида студентларни тарбиялашнинг кўп йиллик тажрибаси акс этди. Масъулиятни юксак даражада ҳис этмай туриб, интизомга эришиб бўлмайди. Интизом эса тарбиянинг таъсирчан омилидир, деб таъкидлади у. У коммунистлар эътиборини учта масалага қаратди. Биринчиси студентларни мустақил ишга, ижодий, илмий фикрлашга ўргатиш керак. Иккинчидан, ўқитувчиларни, айниқса ёш ўқитувчиларни ўз касбига муҳаббат, ёшларни тарбиялашда юксак масъулиятни ҳис этиш руҳида тарбиялаш керак. Ва ниҳоят, илмий тадқиқотларни ўқув жараёнига жорий этиш лозим.

Институт партия комитетининг идеология ишлари бўйича комиссияси раиси С. А. Тешабоева, профессор А. О. Ортиқов, институт комсомол комитетининг секретари З. Шаропов, кафедра мудири А. А. Қодиров, маъмурият фаолиятини назорат қилиш комиссиясининг раиси, профессор Б. М. Гурович институт партия комитети ҳузуридаги комиссияларнинг роли ошганини, уларнинг ишидаги қатъият ва ишчанликни таъкидлаб ўтишди. Ижтимоий фанлар кафедралари ва комсомол ташкилотининг студентларнинг коммунистик дунёқарашини шакллантириш бўйича олиб бораётган ишларини таҳлил этдилар. Этика, эстетика кафедраларининг партия группалари шаънига танқидий фикрлар айтилди. Бу кафедраларнинг коммунистлари етарлича ташаббускорлик кўрсатмаётирлар. Партия комиссиялари ишининг ошкоралигини ошириш керак. Баъзи факультетларнинг комсомол ташкилотлари эса студентлар группалари ўртасидаги социалистик мусобақани ташкил этишга юзаки ёндошмоқдалар.

Конференцияда ёш коммунистлар номидан геология-қидирув факультетининг студенти С. Задорин сўзга чиқди. У конференцияга тўғри пахта даласидан келган эди. Факультет студентлари ҳар куни «оқ олтин» хирмонига 14—15 тоннадан дурдона тўкаётганини айтди. Теримни бундан ҳам жадаллаштириш имкониятлари йўқ эмас. Унинг сўзида ана шу ҳақда гап борди.

Конференция қабул қилган қарорда ўқув-методика ишларини планлаштириш ва ташкил этиш, халқ хўжалиги учун юқори малакали ва ғоявий эътиқодли мутахассислар тайёрлашга қаратилган илмий ва сиёсий-тарбиявий ишларни янада такомиллаштиришнинг конкрет тадбирлари белгиланди. Район партия комитети ҳуқуқи берилган институт партия комитетининг янги состави сайланди. И. А. Ливерко партия комитетининг секретари қилиб қайта сайланди.

ТошПИ партия конференцияси ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева, Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитетининг секретари А. М. Хўжаев, Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг иккинчи секретари К. П. Дудин, Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрининг биринчи ўринбосари О. С. Аббосова, Ўзбекистон Компартияси Октябрь район комитетининг секретари Ҳ. У. Турсунова иштирок этишди.

Н. ЕРМОЛЕНКО.

ИНСОННИ МЕҲНАТ УЛУҒЛАЙДИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

— Ёшлар билан янги ишларга қўл уриш осон,— дейди Раҳим ака.— Ўша даврдаёқ янги ишлар бошланаётган эди. Элликинчи йиллар охирида меҳнатга аккорд-мукофотли ҳақ тўлаш системасини, хўжалик ҳисобини жорий эта бошлашди. Ғиштларни доналаб санай бошлашди, яримта, чоракта ҳам ғиштни ишлатардик. Материалларни тежардик, қурилиш муддатларини қисқартирардик. Олтмишинчи йилларнинг ўрталарида Злобин иш усулига ўта бошладик. Бригададаги қурувчилар сонини ҳам қисқартирдик. Коллективимиздаги юз кишидан 36 киши қолди. Шу миқдордаги иш кучи билан аввалгидек, ҳатто ундан ҳам кўпроқ ҳажмда иш бажарардик. Бригадамиз худди экспериментал бригададан эди,— дейди сўзига хулоса ясар экан Раҳим ака.

Нима учун бунга унинг бригадасини танлашган, деган савол туғилади. Бригада ҳаётидаги бир воқеа, менинг фикримча, барига ойдинлик киритади. Қурувчилар тўрт қаватли, тўрт подъездли бинони барпо этишга киришдилар. Қурилишда энди пойдевор қўйилаётган пайт эди. Зияев бинокорлари ишлаётган жойга бир масъул ўртоқ келди. Уларнинг соғлиқларини, иш қандай бораётганлигини сўраб-суриштирди. Сўнг йўлнинг нариги тарафидаги деярли битиб қолган бинога ишора қилди. У ерда 150 киши ишлар, бинокорлар бешинчи қават ғиштини теришаётган эди.

— Қураётган уйингни улардан олдин тиклайсанми? — сўради раҳбар.

— Тиклайман,—жавоб берди Зияев.

Бундай жавоб қайтариш учун катта ишончга эга бўлиш керак эди. Ахир, бригадасида қўшни объектдагидан салкам уч баробар кам одам ишлаётганини ҳам назарда тутиш керак. Бригада бинони 18 кунда тиклаб бўлди. Рўпарадаги бинода эса ҳали бешинчи қават ғиштлари териб бўлинмаган эди. Ўшанда биринчи Меҳнат Қизил Байроқ орденини олди. Фақат ўша бино учун эмас, балки ўнлаб шундайлари учун. Беш йилдан сўнг яна бир Меҳнат Қизил Байроқ ордени кўксидан жой олди. Яна олти йилдан кейин эса учинчи шундай орден соҳиби бўлди. Бу галгиси Тошкентни зилзиладан сўнг тиклаш учун берилган эди.

Ўрни келганда шуни айтиш керакки, 1966 йилги табиий офат Раҳим Зияевнинг уйини, бобосининг отаси ҳам туғилган уйни яксон қилди. Ўшанда унга квартира таклиф қилишди. «Оиламга бир подъезднинг ҳаммасини берасизлармиˀ? — ҳазиллашди Раҳим ака.— Ҳар ҳолда етти фарзандим бор» (Ўша пайтда етти эди). У участка беришларини илтимос қилди. Бу жойда ўз қўли билан шинам уй қуриб олди. Гапимга ишонаверинг, бу ҳақиқатан ҳам шинам уй, ўзим улар оиласида меҳмон бўлиб, бунга гувоҳлик бера оламан. Раҳим аканинг катта оиласи бу ерда яйраб яшайди. Зияевлар оиласи эса катта: рафиқаси Нури опа унга тўққиз фарзанд — етти ўғил ва икки қиз туғиб берган. Уларнинг тўнғич фарзандлари 27 ёшда, кенжаси 9 ёшда. Катта қизлари турмушга чиққан, кичигининг яқинда тўйи бўлади. Катта ўғли Қобул анчадан бери отасининг бригадасида ишлайди.

— Қобул мактабда ўқиб юрган пайтларида, каникул вақтида ғишт терарди, — эслайди Раҳим ака. — Армия хизматидан қайтгач, такси ҳайдади, лекин тез орада бригадамизга қайтиб келди.

Яна бир ўғли Муҳиддин ҳеч иккиланмай отасининг бригадасига келган. Бунинг сабаби — отасининг ибратидир. Ғишт терувчиликни улардан ўрганмаса кимдан ўрганади. Қолаверса бригададаги ёшлар камол топмоқда. Тўғрироғи Раҳим ака уларни камол топтирмоқда.

Зияев ишлаётган «Главташкентстр о й»-нинг 153-трестига қарашли 39-қурилиш бошқармасида менга лауреат шогирди — Гайдан Зайнутдинов бригадаси тўғрисида гапириб беришди. Эндиликда улар етакчилик қилаётган коллективлар ўзаро мусобақадошлар.

— Баъзида биз бу икки бригадага бир бинони қуришни топширамиз,— ҳикоя қилади бошқарма партия ташкилотининг секретари Ойдин Усмонович Қулиев. — Уларни фақат бир девор ажратиб туради. Шогирд ишда устозидан қолишмайди. Бир сўз билан айтганда муносиб ворис. Айтгандек, Зайнутдиновни бригадир қилиб тайинлашни Зияев таклиф қилган. Кўриниб турибдики, у адашмади.

Раҳим ака кўплаб моҳир ғишт терувчилар тайёрлаган. Мўмин Дадашев, Василий Сметана, Равиль Шамсутдинов, ўнлаб бошқа бинокорлар — унинг шогирдларидир. Зияев бригадасига ишга келаётганлар бу ерда ажойиб ҳаёт мактабини ўташларини яхши билишади.

...Биз Раҳим ака билан байрамона безатилган дастурхон атрофида ўтирибмиз. Ҳамкасблари уни СССР Давлат мукофоти берилганлиги билан муборакбод этиб кетишди. Лекин қўшнилари, дўстлари ҳали ҳам келиб турищибди. У ҳаёти давомида қанча бино қурганлигини ҳисоблаб чиқмоқчи бўламиз. Турар жойлар, болалар боғчалари, мактаблар, университет, кинотеатрлар. «Беш юзтача бино бўлса керак», — дейди Зияев. Бу — нечта квартал демак.

— Ҳеч вақт фикрингизга бошқа касбни эгаллаш келмаганми? — сўрайман ундан.

—Бир марта шундай хаёлга борган эдим,— дейди у.

Бу 1974 йилда бўлган эди. Унинг кўричаги қаттиқ оғриб, операция бироз кечикиб ўтказилди. Аммо кўп ўтмай ишга чиқиб кетди. Қоришма нима учун берилмаганлигини аниқлаш мақсадида ўнинчи қаватга кўтарилганда операция ўтказилган жойдаги тўқималар силжиб кетди. Такрор операция ўтказишга тўғри келди. Шундан сўнг икки йил ўзининг соғлиғини тиклашга кетди. Врачлар, қатъий равишда бу ишни ташлашни маслаҳат қилишарди. Раҳим ака хиёл иккиланиб юрди-ку, лекин ишини тарк эта олмади. Аниқроғи бригадасини ташлаб кетишга кўзи қиймади. Зеро бу бригада унга ишонган, ҳозиргача ишониб келади. У тузган бу коллектив уни меҳнат шуҳрати чўққиларига кўтарди.

Зияев инсон меҳнати билан гўзал деб ҳисоблайди, ҳаётини меҳнатсиз тасаввур эта олмайди. Ҳозир отпускада ҳам у бутун ўй-фикри билан қурилиш майдончасида, бригада коллективи сафидадир.

С. ЕЖКОВ.

1. Тошкент машинасозлик техникуми студентлари Пахтакор районидаги Акмал Икромов номли совхоз далаларида меҳнат қилишяпти. Юқоридаги суратда техникумнинг пахта теримида намуна кўрсатаётган студентларидан (чапдан-ўнгга) О. Саъдуллаев, М. Қаландаров, Р. Қурбонов, Х. Бекеев, Т. Аннақуловни кўриб турибсиз. 2. Ўнгдаги суратдаги ёшлар Тошкент политехника институтининг химия-технология факультети студентлари (чапдан-ўнгга) Б. Усмонов, Б. Ҳидоятов, А. Аъзамов, А. Абдувалиев, М. Равшановлардир. Улар Дўстлик районидаги Ленин номли совхоз далаларида меҳнат қилиб, ҳар куни хирмонга 80—100 килограммдан подбор тўкишяпти.

Т. Каримов фотолари.

Олти миллион йўлларида

44. РЕКОРДЧИ ЙИГИТЛАР

«Матбуот марказ»имиз машинасида икки ойдан бери республикамизнинг уч области пахтазорларини кезиб юрибмиз. Бу вақт мобайнида кўп кишилар билан учрашиб, ҳамсуҳбат бўлдик. Кунига хирмонга 240—250 килограммга етказиб «оқ олтин» тўкаётган йигит ва қизларни кўрганимизда ҳайратландик. Аммо Тошкент Давлат медицина институтининг Пахтакор районидаги «Самарқанд» совхозида пахта тераётган биринчи даволаш факультети студенти Илҳом Бобомуродов билан учрашганимизда эса назаримизда шу пайтгача кўрганларимиз жуда оддий, жўн воқеадек туюлди. Бу йигит барча рекордчиларни ортда қолдирди. Далаларда пахта мўл бўлган кунлари 300 килограммдан ошириб, 16 октябрда ҳатто 360 килограмм пахта терди. Унинг шу кунгача уйган хирмони 6 тоннадан ортиб кетди.

Илҳомжон ўрта бўй, қора қош, қора кўз, хушрўй йигит. Даволаш факультетининг IV курсида аъло баҳога ўқияпти. У Қашқадарё область, Китоб районидаги «Партия XIX съезди» колхозида туғилиб ўсган. Оилада улар саккиз фарзанд. Акаси Баҳодир Тошкент политехника институтини битириб бориб Китобдаги механизациялашган кўчма колоннада қурувчи-инженер бўлиб ишляпти. Синглиси Башорат Шаҳрисабздаги билим юртида, Дилбар Самарқанд кооператив техникумида, қолган укалари ўрта мактабда ўқийди. Ҳозир бу оиладан тўрт киши пахтазорларда меҳнат қилиб, республиканинг улкан «оқ олтин» хирмонига муносиб ҳисса қўшяпти. Томчида қуёш акс этганидек, мана шу оила тақдиридан ҳам республикамизда пахта учун кураш чинакам умумхалқ ишига айланиб қолганлигини ҳис этиш мумкин.

Биз Илҳомжон билан суҳбатлашарканмиз, унинг бу қадар ишчанлиги сирларини билишга ҳаракат қилдик. Йигитнинг айтишича, у болаликдан оилада фойдали меҳнат билан шуғулланиб келган: мол боққан, томорқадаги экинларни парваришлаган, укаларини тарбиялашда онасига ёрдам берган. Теримчилик сирларини эса жонажон колхози пахтазорларида дарсдан кейинги бўш вақтларида мактабдош ўртоқлари билан мусобақалашиб ишлаб ўрганган.

Биз Илҳомжондан нега пахтакорлик касбини эмас, шифокорлик касбини танлаганлигини сўрадик. У шундай деди: «Шифокорлик мен учун ота касб. Отам ТошМИни битирган, ҳозир районимиздаги шифохонада врач бўлиб ишлайдилар. У киши одамларни дарддан фориғ этиб, кўп миннатдорчилик сўзларини эшитганларининг гувоҳи бўлганман. Шу нарса менда врачлик касбига ҳавас уйғотди. Мен ҳам отам сингари эл-юрт саломатлиги йўлида хизмат қилиб, одамлардан миннатдорчилик сўзларини эшитишни истайман».

Бу сўзлар Илҳомжоннинг олижаноб мақсад билан яшаётган оловқалб ёшларимиздан эканлигини шундоққина кўрсатиб турибди. Келгусида бу йигитнинг ўз касбини пухта эгаллаган, сўзи билан иши бир бўлган, халққа сидқидилдан хизмат қиладиган ажойиб инсон бўлиб етишишига ҳеч шубҳамиз йўқ.

Тошкент Давлат медицина институтининг 1-даволаш факультетида Илҳомжон Бобомуродов сингари ғайратли йигитлар кўп. Жумладан, у билан бир сафда меҳнат қилаётган Миршавкат Акбаров, Пўлат Бобоев, Муҳаммад Турдиев каби ёшлар ҳам кунига хирмонга 150—200 килограммга етказиб «оқ олтин» тўкиб, пахтазорда чинакам онглилик ва меҳнатсеварлик намуналарини кўрсатишяпти. Шу сингари ўнлаб йигит ва қизларнинг самарали меҳнати туфайли 1-даволаш факультети коллективи институтдаги социалистик мусобақада пешқадамлар сафида боряпти.

Бу йилги мавсумдаги мусобақа шартларига биноан теримда мунтазам пешқадамлик қилган ёшлар институт байроғи остида расмга тушадилар. Кейин бу сурат институтдаги меҳнат ва жанговар шуҳрат музейига қўйилади. Юқорида номлари тилга олинган йигитлар бундай шарафга биринчи навбатда муносиб кўрилаётган номзодлардир.

Шу ўринда Тошкент Давлат медицина институти коллективида теримчилар ўртасида мусобақа яхши йўлга қўйилганлиги, илғорлар мунтазам моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириб борилаётганлигини таъкидлаш керак. Мана, бир мисол. Институт ректорати ва касаба союз комитети мавсумда пешқадамлик қилган бригаданинг барча аъзоларини туристик путёвка билан тақдирлашга ваъда берган. Ҳозир бригадалар орасида мана шу мукофотни қўлга киритиш учун кураш қизимоқда.

Коллективда мусобақа тўғри ташкил этилганлиги ва меҳнат интизоми тинмай мустаҳкамлаб борилаётганлиги умумий муваффақиятларни таъминлаяпти. Бўлажак медиклар Жиззах областидаги олий ўқув юртлари ўртасида дастлабки икки беш кунликда мусобақа пешқадами бўлишганди. Кейинги беш кунликларни ҳам яхши кўрсаткичлар билан якунлашди.

Октябрь ойи охирида Пахтакор районидаги «Самарқанд» совхозининг марказий посёлкасида Жиззах область партия-хўжалик активи йиғилиши бўлиб ўтди. Бу йиғилишда районларнинг раҳбарлари, совхозларнинг директорлари ва бўлим бошқарувчилари, ҳашарда қатнашаётган ўқув юртларининг вакиллари иштирок этди. Республика Министрлар Советининг раиси Н. Худойбердиев қатнашган ва нутқ сўзлаган бу йиғилишда пахта йиғим-теримини янада тезлаштириш масаласи муҳокама қилиниб, амалий тадбирлар белгиланди. Жумладан, теримчиларни моддий рағбатлантиришни кучайтириш мақсадида ҳар килограмм пахтага илгариги 6 тийин ўрнига 10 тийиндан ҳақ тўланадиган бўлди. Машинада терилган ҳар тонна пахта учун эса 40 сўмдан бериладиган бўлди. Ҳашарчи-студентларга бошчилик қилаётган профессор ва ўқитувчиларнинг ҳам моддий манфаатдорлиги оширилди. Ҳашарчиларга кўрсатилаётган маданий-маиший хизматни янада яхшилаш бўйича қўшимча тадбирлар белгиланди. Булар ҳаммаси далада меҳнат қилаётганларнинг меҳнатга қизиқишини оширмоқда. Улар бугун кечагидан, эртага эса бугунгидан унумли меҳнат қилишга интилишяпти.

Биродарлашган шаҳарлар дўстлиги

СИЭТЛДАН ТОШКЕНТГА ЯХШИ НИЯТЛАР БИЛАН

Тошкентда Америкадаги биродарлашган шаҳар — сиэтллик тинчлик учун курашчиларнинг бир гуруҳи меҳмон бўлди. Мазкур гуруҳ аъзолари ўз шаҳарлари аҳолисининг тинчлик учун курашда куч-ғайратларини бирлаштириш хусусида совет кишиларига даъват қилинган мактубини олиб келдилар. Қуйида шаҳримизда меҳмон бўлган америкаликлардан бирининг таассуротларини эълон қиляпмиз.

— Совет Иттифоқида икки ҳафта давомида бўлгандан сўнг ҳаммамиз — Америка делегациясининг 31 нафар аъзоси СССРдан таассуротларимизни яна бир марта хотирамиздан ўтказяпмиз. Мамлакатингизда илк бор бўлган бизнинг кўпчилигимиз бу ерда кўрганларимизни тасаввур қилган эдик. Айни пайтда кўп нарса биз учун кутилмаган воқеа бўлди. Таассуротларимиз бизни руҳлантирар, бунга маълум миқдорда бироз чарчаганимиз ҳам қўшилиб кетди.

Бизларнинг ҳаммамиз халқларимиз турли тилларда сўзлашса ҳам уларни урушга нафрат, болаларга меҳр-муҳаббат, ўртоқлик ҳис-туйғуси бирлаштириб турганлигидан ғоят таъсирландик. Лекин, кўп нарса бизга халқларимизни бирбиридан айириб турган катта тафовутларни ҳам эслатди. Бу ҳозирги кунда бизни ядро ҳалокати ёқасига келтириб қўйди.

СССРга биз ҳукумат вакиллари сифатида ҳам, бирорта сиёсий гуруҳ вакиллари сифатида эмас, балки Америка гражданларининг бир гуруҳи сифатида келдик. Биз бутун сарф-харажатларни ўз зиммамизга олдик. Биз уруш ва тинчлик масалалари ташвишлантираётган, сиёсий баҳслардан ўзини четга оладиган америкаликлар сифатида совет кишилари билан алоқа ўрнатиш осонроқ бўлишига ишонар эдик. Биз ҳамсуҳбатларимиз фикрларини эшитдик, ҳамма нарсани ўз кўзимиз билан кўрдик. Ҳамсуҳбатларимиз г а саволлар бердик, лекин улар билан баҳслашмадик. Мана, таассуротларимизнинг айримлари.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Воҳид Козимов бизларга ва совет журналистларига мурожаат қилиб шундай деди: «Тинчлик учун кураш беҳисоб ирмоқларга ўхшайди. Бу ирмоқлар қўшилиб дарёларга қуйилади ва тўлқинларни пайдо қилади. Ана шу тўлқинлар жаҳонни ядро урушидан ҳимоя қилади. Биз қилаётган ишлар ҳам ана шундай ирмоқлардан биридир. Айни пайтда биз тинчлик учун бошқа курашувчилар билан биргаликда қудратлимиз».

«Интурист» автобусидан тушиб, Тошкентнинг қуёшли бозорида бу ердаги кишиларга тинчлик учун курашчилар «Таргет Сиэтл» группасининг тошкентликларга мурожаати баён қилинган мактубини тарқата бошладик. Тезда биз кишилар қуршовида қолдик. Кўпчилик бу мактубларни олиш учун қўлларини узатди. Уларни олганлар чеҳраларида табассум пайдо бўлди. Шу жойнинг ўзида улар ўз фикр-мулоҳазалари н и билдира бошладилар.

«Совет халқи уруш нималигини билади, америкаликлар эса билмайди»— деди катта ёшдаги бир аёл. «Совет кишилари урушни хоҳламайдилар, Рейган эса урушиш ниятида»,— деди яна кимдир.

Тошкентдаги пахта териш машиналари ишлаб чиқариладиган заводда бизни кутиб туришган экан. Бир неча юзлаб кишилар қўлларига урушга қарши сўзлар ёзилган шиорларни кўтариб олганлар. Уларнинг кўпчилиги инглиз тилида ёзилган. Биз намойишчилар рўпарасидаги минбардан жой олдик. Улар биз билан мулоқот бошлашни сабрсизлик билан кутишарди. Группамиз аъзоларидан кимдир митинг қатнашчилари орасида студент-медиклар ҳам бор эканлигини билиб қолибди. Биринчи қаторда турган бир неча ёш аёллар ёрқин ўзбек миллий либосларида эдилар.

Бирин-кетин нотиқлар минбарга чиқа бошладилар. Кўп кишилар совет ташқи сиёсати йўли тўғри эканлиги ҳақида гапирдилар. Баъзилар Ғарбни танқид қилишди. Микрофон олдига байрам кунлардагидек кийиниб олган, соч-соқоли оппоқ, кўксига медаллар тақиб олган ишчи келди. Уни иккинчи жаҳон уруши ветерани деб таништиришди. У шундай деди: «Ракеталарга йўл йўқ! Урушга йўл йўқ! Биз яшашни хоҳлаймиз! Америкалик оилалар ҳам уруш нима эканлигини билишади. Авваллари, биз Эльбада учрашган пайтда, бир-биирмизни иттифоқдош давлатлар деб атар эдик. Биз тобора кўпроқ америкаликлар халқимизга нисбатан ақлсизларча нафратланиш ҳиссидан халос бўлаётганликларидан жуда хурсандмиз. Ана шу нафрат ҳис-туйғуларини Америка ҳукумати кучайтиришга ҳаракат қиляпти. Бизга сизларгадек тинчлик керак».

Бундан 60 йилдан кўпроқ илгари В. И. Ленин имзо чеккан декрет асосида ташкил этилган Тошкент Давлат университетида биз ҳамда бир гуруҳ ўқитувчилар олдида тарих факультетининг профессори сўзга чиқди: «Бизнинг мамлакатимизда ҳукумат халқ манфаатини ифода этади. Шунинг учун ҳам ана шундай митингларни ва тинчлик ҳимояси учун норасмий йиғилишларни ўтказиш жуда зарурдир».

Ленинграддаги Нева проспектида биз, америкалик икки киши ёш совет физиги билан суҳбатлашдик. У билан биргаликда балиқ сотиладиган магазинга кирдик. «Мана бу балиққа бир қаранг,— деди у. Совет Иттифоқи жаҳонда энг қудратли балиқ овлаш флотига эгадир. Ажойиб балиқларни биз сизларга, бошқа мамлакатларга ҳам сотамиз, ўзимизга ҳам ортиб қолади».

Биз ундан нималарни ўқишини сўрадик. У кўпгина журналлар, шу жумладан Америкада чиқадиган «Физика сегодня» журнали номини тилга олди.

Ленинград чеккасида автобусимиз Пискарево қабристони олдида тўхтади. Бу ердаги қардошлик мозорида 470 минг киши дафн этилган экан. Бу деярли бутун Сиэтл аҳолисига тенгдир.

Биз қабрлар ёнидан оҳиста ўтдик. Туман тушган эрта тонгда бутун дунё кўзимизга кулранг туюлди...

Ленинград ресторанларидан бирида Виржиния Макдермотт гардеробга топширган пальтоси учун берилган номерни йўқотиб қўйди. Гардеробчи 3 сўм жарима тўлашни талаб қилди. Унга нима десак ҳам кўнмади. Бахтга яраша номер топилиб, можарога ҳожат қолмади.

Делегациямиз аъзоларидан беш киши Москва Давлат халқаро муносабатлар институтида инглиз тили ўқитувчиси бўлиб ишлайдиган Валентина Трибунская квартирасида бир стол атрофида тўпландилар. Валентина Трибунская яқинда совет делегацияси составида Сиэтлда бўлиб қайтган эди. Бу ерда Сиэтлда бўлган АПН ходими Александр Григорьев, СССР ёшлар ташкилоти комитети ходими Владимир Коровин ва Москва Давлат университетидан Михаил Лугачевлар ҳам ҳозир бўлишди. Москва чеккасида жойлашган бу бинодаги квартира биз, америкаликлар учун унча катта эмасдек кўринди. У 750 квадрат футга яқин майдонга эга бўлиб, 4 кишидан иборат оилага мўлжалланган экан. Аммо у жуда ҳам шинам жиҳозланган.

Биз дўстона ва самимий вазиятда суҳбатлашдик. Кўпдан-кўп қадаҳлар кўтариб, хилма-хил газакларни тотиб кўрдик. Айниқса қалбимизни Валентинанинг 7 ёшли ўғли Саша ром этди. У нотаниш кишилар билан дадил инглизча гаплашишга ҳаракат қиларди. Опаси жўрлигида у бизга бир неча болалар қўшиғини ижро этди. Суҳбатимиз тинчлик учун курашчиларни қувғин қилиш муаммоларига тааллуқли ҳамда ўзаро ишончни ўрнатиш масалаларига кўчади. Биз баҳслашмадик, айни пайтда суҳбатдошларимиз фикрига ҳам қўшилмадик. Биз нимани ўйлаётган бўлсак шуни айтдик. Афтидан суҳбатдошларимиз бизни тушунишди.

Меҳмонхонамиз г а йўл олар эканмиз, Сиэтлда Боб ва Лиз Лэмсон хонадонида меҳмон бўлган иқтисодчи Лугачев ўша учрашувлар ва келажак ҳақидаги ўйлари билан ўртоқлашарди. «Биз бир-биримиз билан мулоқотда бўлишимиз керак,— деди у.— Бизда бундан бошқача йўл йўқ».

Билл СИВЕРЛИНГ, Сиэтл Пост —Интеллижинсер — АПН.

АҚШ. Вашингтонда бўлиб ўтган оммавий манифестация қатнашчилари Америка Қўшма Штатларининг Гренадага қуролли босқинчилигига қарши қатъий норозилик билдирдилар. Улар агрессиянинг тезликда тўхтатилишини ва Гренада территориясидан барча чет эл қўшинларининг олиб чиқиб кетилишини талаб қилдилар.

СУРАТДА: намойиш қатнашчилари.

Л. Пахомова телефотоси.

ТАСС фотохроникаси.

• ГАЗЕТХОННИНГ ДИЛ СЎЗЛАРИ

КЎНГИЛДАГИ ГАПЛАР

Республикамизни н г улкан пахта хирмонини яратаётган биз пахтакорлар телевидение орқали намойиш этилаётган «зангори экран» асарларини ҳам завқ билан томоша қиламиз. Яқинда таниқли ёзувчи Пиримқул Қодировнинг «Олмос камар» романи асосида яратилган видеофильмни кўришга муяссар бўлдик. Бу асар пойтахтимиз Тошкентнинг бугунги ҳаёти ва муаммолари хусусида баҳс этса-да, биз деҳқонларга ҳам айниқса манзур бўлди. Чунки унда кўтарилган масалаларнинг кўп жиҳатдан қишлоқ ҳаёти билан муштараклиги бор. Табиатни асраш, яшил бойлигимиз бўлган дов-дарахтларни кўпайтириш масаласи улкан шаҳарлар учунгина эмас, асрий дашт қўйнида эндигина вужудга келаётган янги шаҳар ва қишлоқлар учун ҳам муҳим аҳамият касб этади. Видеофильмда оила муносабатлари, халқимизнинг ўзига хос турмуш тарзи, яхши анъаналаримизни эъзозлаш тўғрисидаги масалалар ҳам асар руҳига маҳорат билан сингдириб юборилган. Бу масалалар ҳаммамизнинг кўнглимиздаги гаплар бўлганлиги учун ҳам теран ҳаётийлик касб этган.

Сценарий автори ва постановкачи режиссёр, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Мели Маҳкамов, шунингдек асосий ролларни ижро этган СССР халқ артисти Зикир Муҳаммаджонов, Ўзбекистон ССР халқ артисти Тўйчи Орипов, истеъдодли актёрлар Ҳожиакбар Нурматов, Салоҳиддин Зиёмуҳамедов ва Гули Зокировалар романнинг асосий ғоявий мазмунини, автор илгари сурган масалалар моҳиятини яхши очиб беришга муваффақ бўлишган. Биз видеофильм ижодкорларига янги ютуқлар тилаймиз.

Тоғай ИДИҚУЛОВ,
Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Эгамберди БОТИРОВ,
Ленин ордени нишондори.

Сирдарё область Ильич районидаги «Правда» совхози.

• *Биринчи марта эълон қилинмоқда*

Чакана савдо

Драматург Абдуқаҳҳор Иброҳимов «Чакана савдо» деб аталган пьеса ёзди. Унда буржуа дунёсининг ахлоқи, пулдорлар синфининг ижтимоий иллатлари фош этилади. Пьеса асосида ҳозирги замон фанлари, жумладан медицина фани ютуқлари ҳам капиталистик дунёда эзгуликка эмас, балки ёвузлик ва разолатга хизмат қилади, деган ғоя ётади. Ундаги бош қаҳрамонлар ва персонажлар шаҳарлар, қишлоқлар, концентрацион лагерлар номи билан аталган. Қуйида ана шу пьесадан бир парчани эътиборингизга ҳавола қиламиз.

Оролча қирғоғига барокко услубида қурилган шийпон. Стол ва креслолар қўйилган. Столда кичик экранли телевизорлар, телефонлар бор. Бухенвальд, Хиросима ва Нагасаки киришади.

Хиросима (атрофга боқиб, севинчдан чапак чалиб). Вуй! Мунчаям чиройли.

Бухенвальд. Жаннатнинг худди ўзи.

Хиросима. Худди ўзгинаси! Китобда ўқиганимнинг худди ўзгинаси.

Нагасаки. Ҳа. Инсон бу дунёда ҳам жаннат яратишга қодир.

Хиросима (ўзича). Вой-бу, анави гулларни!

Бухенвальд (Нагасакига). Лекин бу дунёда жаннат яратиш, бу дунёда ҳам жаннатдагидек яшаш — бу сизу бизларгагина хос.

Нагасаки. Нима, бизларнинг шохимиз борми?

Хиросима (ўзича). Арғимчоқ ҳам боракан-а!

Бухенвальд. Шох эмас, миямиз бор. Ҳамма гап мияда. Ҳа, мияда. (Бошига чертиб). Мана бу бўлса, бошқаси ҳеч гап эмас.

Нагасаки. Қизиқ.

Хиросима (ўзича). Пляждаги соябонларни! Ҳаммаси оппоғ-а!

Бухенвальд. Ўзингизни атайлаб гўлликка соляпсиз ёки бўлмаса, мени синамоқчисиз шекилли, жаноб Аттика?

Нагасаки. Кечирасиз, биринчидан, ўзимни гўлликка солаётганим йўқ, иккинчидан, сизни синамоқчи ҳам эмасман. Сиз янглишдингиз. Мен жаноб Аттика эмасман.

Бухенвальд (бўшашиб). Ҳали шундайми...

Хиросима (ўзича). Товус... Жудаям чиройли-а... Вой, туяқуш ҳам боракан!

Нагасаки. Мен инженер Нагасаки бўламан.

Бухенвальд. Э, ундай денг. Денгиз сувини ичимлик сувга айлантирувчи атоммашинада ишлашга келгансиз.

Нагасаки. Шундай. Мени қаердан биласиз?

Хиросима (ўзича). Ана, ана кийик... Жаннат деганларича бор экан.

Бухенвальд. Сиз ҳақда ҳам радиотелеграмма олганман. Лекин бугун жаноб Аттика ўз котибаси билан ташриф буюриши керак эди.

Нагасаки. Жаноб Аттика ҳам инженерларданми?

Хиросима (ўзича, қўлини манглайига соябон қилиб узоққа қараб). Чўмилувчилар кўринмайди-я!?

Бухенвальд. Жаноб Аттика валенеъматимиз, яъни бу жаннатнинг эгаси Освенцим жанобларининг жиянлари бўлади. У кишим ишлашгамас, дам олишга келадилар.

Нагасаки. Биз ҳам бир ёғи ишлашга, бир ёғи дам олишга келдик.

Хиросима (ўзича). Балки бу ерда чўмилиш учун алоҳида вақт белгилангандир?

Бухенвальд. Бу ерга келиб, яхши қилибсиз. Мана, ўзингиз кўриб турибсиз: жаннат бўлса, шунчалик бўлар. (Хиросимани зимдан кузатиб, у томон ишора қилиб). Жанобларининг шахсий котибалари ҳам чакки эмас. Дидингизга балли: париштанинг ўзи.

Нагасаки. Шахсий котибам эмас.

Хиросима (ўзича). Қайтиб боргач, дугоналаримга гапирсам, ҳаммасининг оғзи очилиб қолар (Ўзича пичирлайди).

Бухенвальд. (Нагасакига яқин бориб, ярим овозда). Сиз гапимга сал тушунмадингиз. Мен сизга пардали қилиб «котибангиз» дея қолувдим. Одатда эл кўзига котиба дейилади-ю, амалда ўйнашлик вазифаси юклатилади. Шундай эмасми, жаноб Нагасаки?

Нагасаки. Йўқ... У...

Бухенвальд (гапни бўлиб). Офарин! Сиз ҳам менга ўхшаш ҳар бир нарсанинг ўз оти билан аталиши тарафдори кўринасиз. Хурсандман. Қарашимизда умумийлик бор экан. Ўйнашингиз менга ҳам маъқул.

Нагасаки. Ўйнаш эмас, ўзимнинг жуфти ҳалолим.

Бухенвальд (хандон отиб). Ўзининг жуфти ҳалоли эмиш! Тағин ҳалол эмиш!.. Мени лақиллатмай қўя қолинг, жаноб Нагасаки. Мен анойилардан эмасман. Мени кимсан Бухенвальд дейдилар-а! Кўпини кўрганман. Алдаганман-у, лекин алданмаганман. Қўрқманг, ўзимники етарли. Ўзингизники ўзингизга буюрсин. Ўйнашингиз бўлса ҳам, хотинингиз бўлса ҳам ўзингизга буюрсин.

Хиросима (ўзича). Булар гапини тугата қолса, бир чўмилиб олардим-да.

Нагасаки. Ҳалиям ишонмайсиз-а? Чин сўзим: ўзимнинг ҳалол хотиним.

Бухенвальд (жиддий). Ростданми? Ўз хотини билан бу ерга... Курортга келган ёш йигитни биринчи кўриб туришим.

Хиросима (ўзича). Дунёда шунақа пляжлар бўлар экан-ку, мен бўлсам...

Нагасаки. Мен курорт деб эмас, иш деб келганман.

Бухенвальд. Бари бир. Бу ерда ишдан маишат кўп бўлади.

Нагасаки. Жудаям яхши.

Хиросима (ўзича). Бу ёққа келишга рози бўлиб яхши қилибман.

Бухенвальд. Нимаси яхши?

Нагасаки. Тўйимиз ўтганига бир ҳафта ҳам бўлгани йўқ ҳали.

Бухенвальд. Демак, мен қисман ҳақ эканман.

Хиросима. Вой Нагасаки, юкларимиз қани?

Нагасаки. Аэропортда қолиб кетибди.

Хиросима. Вой, энди нима қилдик. Аллақачон ўғирлаб кетишган бўлса керак.

Бухенвальд. Хотиржам бўлинг, хоним, Бу оролчада ерга тушган тугмача ҳам йўқолмайди. Ахир, бу оролча Освенцим жаноби олийларининг хусусий мулки-ку! Бу ерда хусусий мулк мутлақо даҳлсиз. Қонун ҳимоясида. Лекин озгина англашилмовчилик бўлди. Юкларингизни Аттика жанобларига ажратилган шийпонга юбортирган эдим. Мен ҳозир хизматкорга буюраман: юкларингизни сизларга ажратилган жойга етказиб беришади. (Телефон қилади). Доктрина, азизим, бу мен — Бухенвальдман. Озгина англашилмовчилик бўлибди. Ҳозиргина қитъадан келган йигит инженер экан. Ҳа, атоммашинада ишловчи... Юкларини ўзига ажратилган жойга етказиб қўйинг. Ҳа, готик услубидаги шийпонга! (Телефон қулоғини қўяди).

Хиросима. Бизлар шу шийпонда турамизми?

Бухенвальд. Йўқ, бу шийпон менинг қабулхонам. Ўзингизга моси белгиланган.

Хиросима. У ҳам шийпонми?

Бухенвальд. Ҳа, оролчада фақат шийпонлар бор, холос.

Хиросима. Вой, қишда нима қиламиз?

Бухенвальд. Бу ерда қиш нима қилсин. Бу ерда ҳамиша баҳору ёз. Ахир, жаннат-ку бу ер. Ёки жаннатга ўхшамайдими?

Хиросима. Йўқ, йўқ, жаннатнинг худди ўзи.

Нагасаки. Иш юритувчи Бухенвальд жаноблари...

Бухенвальд (сўзни бўлиб). Иш юритувчи вазифасини бажарувчиман.

Нагасаки. Барибир эмасми?

Бухенвальд. Йўқ, бари-бир эмас. Освенцим жаноб олийлари ҳар бир вазифага ходимни узил-кесил тайинламайдилар, балки вазифани бажарувчи қилиб қўядилар.

Хиросима. Фарқи нима?

Бухенвальд. Фарқи шуки, агар ходим бирор вазифага бир йўла тайинлаб қўйилса, унинг келгусига умиди, илинжи қолмайди. Агар вазифани бажарувчи қилиб қўйилса, лавозимни эгаллаш илинжида интилиб, яхшироқ ишлайди.

Хиросима. Тушунарли. (Эрига). Азизим, мен ҳам сени ҳозирдан бошлаб эрлик вазифасини бажарувчи деб ҳисоблайман.

Нагасаки. Ўзинг-чи? Ўзинг менга ким бўласан?

Хиросима. Хотинлик вазифасини бажарувчи.

Бухенвальд. Гапимнинг ҳеч кулгили ери йўқ. Мана, мен бу оролча сотиб олинганидан бери иш юритувчи вазифасини бажариб келяпман. Бу ерда қанча ишлар қилинди. Қанча шийпонлар қурилди. Оролча ёввойи, ташландиқ ҳолдан, мана кўриб турганингиз — маданий қиёфага бурканди. Шу тариқа оламшумул аҳамиятга эга трансплантология клиникаси бунёд этилди.

Хиросима. Трансплантология нима дегани?

Бухенвальд. Ҳали ўзингиз тушуниб оласиз.

Бир томондан Заксенхаузен, иккинчи томондан Матхенхаузен шийпонга яқин келадилар, бирданига бир-бирларига кўзлари тушиб, қўрққанларича икки тарафга қочиб кетадилар.

Хиросима. Тавба! Нега улар бир-бирларидан қўрқишади.

Бухенвальд. Чунки уларнинг мускул группаси бир хил.

Хиросима. Бу нима дегани?

Бухенвальд. Ҳали бунга ҳам тушуниб оласиз.

Хиросима (эрига). Азизим, ҳозир қайтиб кета қоламиз.

Нагасаки. Ҳа, нега энди?

Хиросима. Бу ерда мен тушунмайдиган нарсалар кўп экан.

Бухенвальд. Ахир, бу ер жаннат-да!

Хиросима. Майли, жаннат бўлса-ям, ташлаб кета қоламиз.

Нагасаки. Кетолмаймиз. Бир йилсиз кетолмаймиз. Мен бир йил ишлаб бериш шартномасига қўл қўйганман.

Хиросима. Вой шўрим...

Абдуқаҳҳор ИБРОҲИМОВ.

ШЕЪРИЯТ ОҚШОМИ

ШОИРГА

Катта-катта шаҳарлар
Ўртасини қоқ ёриб
Оқар дарё, анҳорлар
Эл-юртни бахтга қориб.
Халқнинг қалбида сен ҳам
Дарё, анҳор бўлиб оқ.—
Шунда чин шоирсан, ҳа,
Пешонаси ярқироқ!

ЮКЛАР

Юклар
Сеникидир шу Замин,
Сеники шу Коинот,
Йўлларинг равон, доңғил,

Ишонгум, Башарият!
Гарчи урф, тилинг турли,
Лекин бобо офтоб-ла,
Ойдин келажак сари

Кетмоқдасан шитоб-ла!
Толе сенга бўлсин ёр,
Орзуйинга ижобат.
Елкангдаги юк — залвор —
Мени қўрқитар фақат.
Қара, разолат юки
Сенга тушмасми оғир?
Ёлғон сиёсат — тулки
Алдаб кетмасми охир?
Сохта дўстлик юклари
Чирмашибдир илкинга.
Ёвузлик уккилари
Қўнишибдир елканга.
Кўраяпман, очиқ кўз,
Теран туйғулар билан,
Беэътиқод — ялмоғиз
Мастонларни сен билан!
Сенинг ўғлинг Спартак,
Сенинг ўғлинг Линьколн.
«...Лекин ҳамон қуллик
— юк!»
Бу сўзни айтган Ленин.
Кетмоқдасан, Башарият,
Гўё ёлғиз офтоб-ла...
О, сен билан
бешафқат —

Ракеталар кетмоқда!
Кетмоқда нейтронлар —
Фашизм хаёллари.
Кетмоқда зил
карвонлар—
Ядро қуроллари!
Ҳар бошга ўн беш тонна
Портловчи модда —
юкдир.
Келажаги йўқ Дунё
Наҳот сен учун тақдир?
Йўқ!
Онанинг оқ сути
Аталгай фарзандига.
Бу Замин неъматлари:
Гул... Нон... Сенгадир,
сенга!
Башарият! Ташла, бас,
Юкларинг
оғир,
оғир-р-р...
Улар манфур ва абас,
Сени йўқ қилар охир!
Таш-ла-а-а!
Шоирман,
Ишон менинг сўзимга.
Қисматингга шерикман,
Кўзинг кўздир кўзимга!
Сеникидир шу Замин!
Сеники шу Коинот,
Йўлларинг равон, доңғил,
Ишонгум, Башарият!

Азим СУЮН.

ТЕРГОВЧИ ЁН ДАФТАРИДАН

Ёзнинг сўлим оқшомларидан бири. Ҳаво дим. Нафас олиш қийин. Идорамизнинг мўъжазгина боғида қушлар сайрайди, чигирткалар чириллайди. Одатдаги иш куни аллақачонлар тугаган бўлса-да, ойлаб йиғилиб қолган ҳужжатларни тартибга солиш мақсадида терлаб-пишиб ишлаб ўтирардим. Турли хатлар, расмий ҳужжатлар икки-уч соат вақтимни олди. Ишларимни саранжомлаб, сейфни қулфладим.

Шу пайт телефон жиринглаб қолди. Кимдир бетўхтов қўнғироқ қиларди. Дарров трубкани олдим. Аллақандай киши шошиб-пишиб гапирар, ҳовлиққанидан унинг сўзларини тушуниб бўлмас, лекин «ўлим... ўлим» деган сўзлари қулоққа чалинарди.

— Шошманг, дўстим! Ҳовлиқмай-нетмай гапирингчи, нима гап ўзи!

— Сиз... сиз терговчимисиз, ахир. Эшитаяпсизми мени! Мен тракторчи Аҳмад Меликулов бўламан. Шўрқалъанинг этагида янги ер очаётган эдик... Тасодифан номаълум бир одамнинг жасадига дуч келиб қолдик. Ўлган кишининг кимлигини билмаймиз....

Шўрқалъанинг қайси томонида ер очаётганликларини аниқлаб олгач, «кутиб туринглар, тезда етиб борамиз», — дедим-да, трубкани жойига қўйдим. Дарров милиция билан боғланиб, ёнимга экспертиза ходимларини олдим ва Шўрқалъа томон жўнадик.

Биз Шўрқалъага етиб келганимизда аллақачон қоронғи тушиб қолган, ернинг қоқ ўртасида бульдозер, унинг ёнида бир одам — афтидан ўша телефон қилган тракторчи бўлса керак— қаққайиб турибди. У бизни кўриши билан ҳўнграб юборди. Тутила-тутила гапира бошлади:

— Мен... мен тўсатдан дуч келиб қолдим.

Қўрқувдан титраб-қалтираб гапираётган тракторчини юпатдик-да, жасадни текшира бошладик. Кийимлари — кўйлаги, шими, туфлиси намиқиб кетган, лекин чиришга улгурмаган. Юз, кўзлари ва умуман афти ўзгара бошлаган. Экспертиза ходимларининг аниқлашича, номаълум кишининг ўлганига қирқ кунлар чамаси бўлибди. Текширишлар ана шу нарсани кўрсатдики, ўлган одам ёш йигит экан.

Бизнинг олдимизда янги муаммо пайдо бўлди. Ўлган йигит қайси бир шўрлик оиланинг фарзандийкан! Нега уни ўлдиришдийкин, ўз ажали билан ўлдимикан!! Ўз ажали билан ўлиши мумкин эмас. Негаки йигитнинг жасади район марказидан қирқ километр олисдан топилди. Кимдир шошиб-пишиб қабр қазиган. Ахир йигит ўзига-ўзи чуқур қазийолмайди-ку!

Хуллас, муаммо кетидан муаммо келиб чиқаверди.

Ярим тунда район марказига етиб келдик. Экспертизанинг илк текширишлари шуни кўрсатдики, йигитнинг қоқ миясига кичик калибрли милтиқдан ўқ отилган.

Эрталаб ишга келганимда милициядан телефон қилиб қолишди.

Бундан қирқ кун олдин Комилжон исмли йигит тўсатдан йўқолибди. Ўша куни Қобилжон деган йигит ҳам магазиндан арақ олиб келишга чиққану уйига қайтиб келмаган. Шу-шу ҳар иккаласининг на ўлиги, на тириги бор. Қобилжоннинг ота-онаси зўр бериб излашаётган экан. Бу воқеадан менинг хабарим бор эди. Лекин Комилжоннинг иши юзасидан тергов қўзғаб, уни ора йўлда тўхтатиб қўйишганди. Негаки, унинг ҳақида турли миш-мишлар юрар эди. Гўё кимдир уни Москвада кўрган эмиш, яна бировлар Туркманистондаги аллақайси қурилишда ишлаётгани ҳақида гаплар тарқатишганди. Қобилжон ҳақида на хабар бор, на миш-миш. Хуллас, Комилжон билан Қобилжонлар иши гўё ёпиқ қозон эди-ю, ёпиғлигича тўхтаб қолганди. Мен аввало Комилжоннинг ишини қайта «тирилтириш» учун яна бир марта текшириб кўришни дилимга тугиб қўйдим. Ўйлаб-нетиб ўтирмай тўппа-тўғри Комилжонларникига отландим. Уйида онаси Ҳожар ая бор экан. Терговчи эканлигимни билиб, ўзини тутолмай йиғлаб юборди. «Жигарбандимдан айрилдим. Мана қирқ кун бўлдики, Комилжонимдан ному нишон йўқ!».

Комилжоннинг ойисини тинчлантириб, ўғлининг йўқолиши тафсилотини билишга қизиқдим.

Ойиси йиғлаб-сиқтаб ҳикоясини бошлади.

— Ўша куни Комилжон ишдан кела солиб кийимларини апил-тапил алмаштирдию, кинога бораман, деб уйдан чиқиб кетди. Бир кўча нари қўшнимиз Салим фирқанинг кенжа қизи Гулчеҳра билан гапни бир жойга қўйишганини билардим. «Ойи, тезда қайтиб келаман» деб чиқиб кетиши билан қайтиб келмади.

Комилжоннинг онаси ўғли ҳақида ҳикоя қилар экан дам йиғлар, дам гапидан чалғиб кетар, ҳаяжонини босолмасди. Ҳожар аянинг кўнглини кўтарган бўлиб, илиқ сўзлар айтдим. Гулчеҳранинг адресини ёзиб олиб, ўша томонга жўнадим. Гулчеҳраларнинг уйи район марказининг энг чеккасида экан. Эшикни бир-икки бор тақиллатишим билан ичкаридан сочи турмакланган, атлас кўйлак кийган ўрта бўйли қиз шиппагини шипиллатиб чиқиб келди.

— Гулчеҳранинг уйи шуми!

— Ҳа.

— Ўзлари уйдамилар!

— Ҳа. Қани марҳамат, киринг!

Ҳовли чиннидай топ-тоза. Ҳамма ёқ супурилган. Ишкомга қараган киши сал-пал ранг ола бошлаган ғуж-ғуж ҳусайниларни мириқиб томоша қилади. Ҳовли жим-жит. Болалар кўринмайди. Гулчеҳра билан ҳовлининг ўртасида савол-жавобни бошлаган ҳам эдимки, қўлларига тилла билак узук, қулоқларига залворли исирғалар таққан, тўладан келган бир аёл деразадан бошини чиқариб, шанғиллади:

— Ҳой, ким у Гули! Сенга айтаяпман. Ким келди!

— Терговчи.

— Терговчи! Вой ўлай, нима қилиб қўйдинг! Тинчликми ўзи!

Терговчи сўзини эшитиши билан ҳалиги семиз аёл инқиллаб-синқиллаб чиқиб келди.

— Нима гап ука! Тинчликми! Тўғрисини айтинг менга. Мен Гулининг опаси бўламан. Унга ҳам ота, ҳам онаман.

Бир амаллаб уни тинчитиб, «Гулчеҳра билан шунчаки бамаслаҳат бир иш бор эди» дедим. Ташқарига чиқарканман, Гулчеҳра ҳам кетимдан секин эргашди.

— Ака, бир савол берсам хафа бўлмайсизми!

— Йўқ.

— Комилжон ҳақида бирон янги гап борми!

— Тўғрисини айтайми!

— Ҳа.

Мен Гулчеҳрага тикилиб қарадим. Қизнинг шаҳло кўзлари, сутга чайиб олингандек тип-тиниқ юзи, пайваста қошлари, узун киприклари ўзига жуда-жуда ярашиб турарди. Ҳозир шу топда бу гўзал қизга Комилжон ҳақидаги аччиқ ҳақиқатни айтиш қийин эди.

— Нима бўлди унга, тўғрисини айтинг, яширманг, —қизнинг киприклари намланди.

— Комилжон йўқ энди бу оламда. У ўлган, тўғрироғи ўлдирилган. Кимдир отган уни. Унинг қотилини топишга сиз, фақат сиз ёрдам беришингиз мумкин.

— Йўқ, йўқ, Комилжон ўлган эмас, ёлғон айтаяпсиз. Ишонмайман, ҳечам ишонмайман!— деди-ю Гулчеҳра ҳўнграб йиғлаб юборди.

У билан бу аҳволда гаплашиш қийин эди. Уни вақтинча якка қолдириш лозим эди. Қизга эртага учрашишни тайинлаб, ишга шошилдим...

Эртаси куни Гулчеҳрага телефон қилиб, уни топдим. Учрашув соатини келишиб олдик.

Район марказидаги боғнинг ташкил топганига нари-бериси билан икки йил бўлган. У ерда одам кам. Чекка-чеккада жойлашган ўриндиқларда қизлар, йигитлар чақчақлашиб ўтиришибди.

Белгиланган соатдан олдин етиб келибман шекилли, Гулчеҳра йўқ эди. Лекин кўп ўтмай Гулчеҳра ҳам кўринди. Юзлари сўлиб, кўзлари киртайиб кетибди. Сочи ҳам ҳафсала билан таралмаган. Комилжоннинг ўлими унга қаттиқ таъсир қилибди. «Демак, Гулчеҳра Комилжонни чин дилдан севар экан».

Гапни айлантириб ўтирмадим.

— Гулчеҳра, кўнглингизга олмангу, лекин бир нарсани аниқ билишим керак: сизга Комилжондан бўлак йигитлар ҳам муҳаббат изҳор қилишганми!

Гулчеҳра ерга қаради ва жимиб қолди.

— Йўқми! Истамасангиз айтмай қўя қолинг...

— Нега энди, сиздан яшириб нима қиламан. Албатта айтаман. Ҳа, бўлган. Муҳаббат изҳор қилганлар бўлган. Айниқса у... Йўқ бу ёғини айтолмайман.

Гулчеҳранинг киприклари намланди. Киприкларига илиниб турган ёшларни рўмолчаси билан артиб, тескари ўгирилди-да, жаҳл билан деди:

— У ёғини сўрасангиз, поччам ҳам муҳаббат изҳор қилган. Мен «Йўқ» деганман. Опам эшитиб қолса, нима дейди!

Мен калаванинг учини топгандай бўлдим. Гулчеҳрадан бошқа ҳеч нимани сўраб ўтирмадим. Яна у ёқ-буёқдан гаплашиб ўтирдик. Сўнгра мен қизга раҳмат айтиб, ўрнимдан турдим.

Энди Гулчеҳранинг поччаси — район марказида жойлашган ресторан директори Мирхалил Олимовнинг ҳаёти, турмуши билан қизиқа бошладим.

Мирхалил Олимов ўн йилдан бери ресторан директори бўлиб ишларкан. Данғиллама ҳовлиси, «ГАЗ—24» машинаси борлигини илгари эшитганман. Уни терговга чақиришдан аввал ўша ресторанга бордим. Қизиқ, районга ишга келганимга ҳам беш йил бўлиб қолибди-ю, аммо бирор марта бу ерга кирмаганман. Ресторанда одам кўп эмас. Фақат уч жойда ёш-яланглар пивоми, арақми ичиб, ҳеч кимни писанд қилмай, бақириб-чақириб ресторанни бошларига кўтариб ўтиришибди.

Мен ҳам бир шиша пиво буюрдим-да, официанткадан Мирхалил Олимовни сўрадим.

— Шу ердалар, чақириб берайми!

— Ҳа, чақириб қўйинг, зарур ишим бор.

Шу пайт ичкаридан ўрта бўйли, қорамағиз юзли, тўладан келган бир одам чиқиб келди.

— Сизми мени йўқлатган! — мурожаат қилди у менга.

— Сиз Гулчеҳранинг поччаси бўласизми!

Мирхалил Олимовнинг кайфияти дарров ўзгарди. Кўзлари қисилиб, ўнг қовоғи пирпирай бошлади. Лекин бу ўзгаришни сездирмасликка, ўзини билмасликка олиб, деди:

— Ҳа, нима эди!

Ади-бадини чўзиб ўтирмай гувоҳномамни кўрсатдим-да, «Эртага бизнинг идорага боринг, гаплашадиган муҳим гаплар бор» дедим.

— Шу ерда ҳам эшитсак бўлар,— деди-да бояги официантка қизга аллақандай имо-ишоралар қилди. Бир пасда столнинг усти турли таомлар билан тўлди. Мирхалил Олимов мендан сўрабнетиб ўтирмасдан бир шиша арақни очди-да, иккита стаканга лиммо-лим қилиб қуйди.

Ўзи бир стаканни сипқариб ичди-қўйди. Ликопчадаги газакни олар экан, ўнг қўли билинар-билинмас қалтирай бошлади.

— Кечирасиз мен яна ишга бораман. Вақти келиб отамлашамиз,— дедим-у ўрнимдан турдим. Мирхалил Олимов анграйганча жойида ўтириб қолди.

Бир кунда неча хил воқеа.

Куни бўйи хаёлимдан Мирхалил Олимовнинг юриш-туриши, ресторандаги хатти-ҳаракати кетмади. Уйга келиб, Гулчеҳранинг гап-сўзлари билан Мирхалил Олимовнинг ўзини тутишини мантиқ тарозисига солиб ўлчай бошладим.

Кўзим илинган экан, кўча эшиги тақиллай бошлади. Хотиним бориб эшикни очди. Не кўз билан кўрайки, эшик олдида катта сеткага солинган майда-чуйда билан Мирхалил Олимов турарди.

— Келганингизга беш йил бўлибдики, бундоқ тузукроқ танишиб олмабмиз. Ахир, тирикчилик, бола-чақа, дегандай бир-бири билан танишса ёмон бўлмас...

Олимов гапира туриб, сетканинг ичидан алланарсаларни олиб бирин-кетин столнинг устига қўя бошлади.

Бундай қарасам, икки кийимлик яҳудий атлас, болаларимга турли кийим-кечак, иккита арақ, иккита коньяк.

— Раҳмат, илтифотингиз учун!— дедим-да, стол устига қўйилган нарсаларни сеткага қайта жойлай бошладим.

— Нега энди! Ахир бу одамгарчилик, таниш-билишлигимиз учун...

Мен суҳбатни чўзиб ўтирмадим. Қолган гапларни эртага прокуратурада гаплашамиз, дедим-да, хайрлашдим.

Эртаси куни соат ўн бирлар чамаси эди. Хонага Мирхалил Олимов кўзлари қизариб, сўппайиб кириб келди.

— Мирхалил Олимович, уйингизда милтиқ борми!

— Йўқ, албатта... Сиздан бир нарса сўрасам бўладими!

— Марҳамат!

— Сиз жўжабирдай жонсиз. Келин, ҳалигидай нимжон. Мен сизларга ул-булдан қарашиб турсам. Агар йўқ демасангиз ҳозирча мана буни ташлаб кетсам,— деди-ю, икки тахлам ўн сўмликни стол устига оҳиста қўйди.

Қарасам яхши гап билан тушунтириб бўлмайдиган. Гулчеҳрани чақиртирдим. Қайнсингил билан почча юзма-юз учрашдилар.

Қўрқоқ олдин мушт кўтарар деганларидек, гапни биринчи бўлиб почча бошлади.

— Хўш, сен айт, менда милтиқ йўқ-ку!

Кўзлари йиғиданми, уйқусизликданми қизариб кетган Гулчеҳра уни силтаб ташлади:

— Ёлғон гапнинг нима кераги бор почча! Менга ҳам милтиқ отишни ўргатгансиз, бир эмас, бир неча марта.

Шу гапларнинг ўзи етарли эди.

Мирхалил Олимовнинг данғиллама ҳовлисини тинтув қилдик. Лекин милтиқнинг изи топилмади. Сўнгра ҳовлининг ертўласига тушдик. У ердан ҳам ҳеч вақо топилмади. Ертўлани кавлай бошладик. Бир пайт тупроқ орасидан битта сочма ўқ топилди. Экспертиза Комилжоннинг миясидан олинган ўқнинг парчалари билан бу ўқнинг бир хил эканлигини аниқлади.

Мирхалил Олимов айбни ўз бўйнига олди ва бўлган воқеани айтиб берди.

Олимов қайинсинглиси Гулчеҳрага илк марта муҳаббат изҳор этганида қиз эндигина ўн еттини тўлдириб ўн саккизга қадам қўйганди. Унга атлас кўйлак, тилла билагузук ва турли хил тақинчоқлар совға қилди. Лекин орага Комилжон тушиб қолди. Гулчеҳра йигитга астойдил меҳр қўйди. Мирхалил қайинсинглисига ялиниб-ёлвориб кўрди, бўлмади. Қиз Комилжондан кўнглини узолмади. Охири Олимов уни орадан йўқотишга аҳд қилди. Бир кун пайт пойлаб Комилжонни кажавали мотоциклга миндиради ва район марказидан чиқиши билан ўзининг қўлбола милтиғи билан йигитнинг орқа миясидан икки марта отади. «Рақиби»нинг ўлганига ишонч ҳосил қилгач, уни ўраб-чирмаб кажавага ётқизади-да, уйига келиб белкурак олиб чиқади ва яна мотоциклга ўтириб Шўрқалъага йўл олади. Жасадни Қизилқум билан туташиб кетган шўрхок қалъанинг чеккасига кўмади.

Мана шу тариқа сирли бир қотиллик тугуни ечилди.

Исроил ТЎХТАЕВ.

● Исроил Тўхтаев — 1946 йилда Навоий областининг Навбаҳор районида туғилган. В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетининг юридик факультетини тамомлаган.

СУРАТДА: Акмал Икромов районидаги 177-ўрта мактабнинг ёш дуторчи қизлар ансамбли қатнашчиларидан бир группасини кўриб турибсиз.

М. Нуриддинов фотоси.

• *Маданият хабари*

ТОМОШАБИНЛАРГА ТУҲФА

Дўстлик районидаги Қ. Раҳимов номли совхозда маданият саройи фойдаланишга топширилди. Бу ерда бир вақтнинг ўзида чўлқуварлардан 400 киши кинофильм ёки бадиий ҳаваскорлик концертини кўриши мумкин. Саройнинг зали ва кираверишдаги пештоқлари ганч ўймакорлиги билан безатилган. Бичиш-тикиш, ёғоч ўймакорлиги, хор, рақс, миллий чолғу асбоблари тўгараклари учун алоҳида-алоҳида хоналар бор. «Иржарсовхозстрой» трестининг қурувчилари маданият саройини муддатидан бир ой илгари фойдаланишга топширдилар.

(ЎзТАГ).

ИНСОН, ЙЎЛ, АВТОМОБИЛЬ

Ушбу туркум материаллари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Ички ишлар бошқармасининг Давлат автомобиль инспекцияси бошқармаси бошлиғи, милиция майори Ш. Ж. ЖОНУЗОҚОВнинг умумий таҳрири остида бериб борилади.

Пиёда — масъулиятли шахс

«Пиёда» муаммоси йўл ҳаракатидаги энг долзарб муаммолардан бири ҳисобланади. Шаҳардаги ҳар иккинчи транспорт ҳодисаси пиёда билан алоқадор бўлади. Бундай ҳодисалар анча кўп бўлиб, оқибатлари жиҳатидан хавфлидир. Бунда пиёдаларнинг кўпчилиги ўзининг эҳтиётсизлиги, интизомсизлиги, йўл ҳаракати қоидаларига риоя этмаслиги оқибатида жароҳатланади.

Мана, бир мисол. Давлат лойиҳа институти инженери Раҳима Жафаровна Качурец Энгельс ва Жаҳон Обидова кўчалари чорраҳаси яқинида светофорнинг таъқиқловчи чироғи ёниб туришига қарамай, кўчадан югуриб ўтмоқчи бўлган. Бунинг оқибатида «ГАЗ—24» автомобили уни уриб юборган. Р. Качурец кўпгина жароҳатлар олди ва касалхонага ётқизилди.

Ҳар куни шаҳримиз кўчаларида пиёдалар айби билан бир қанча йўл-транспорт ҳодисалари рўй беради. Буларнинг ҳаммаси йўловчиларнинг шахсий интизомсизлиги оқибатида содир бўляпти.

Шу боисдан СССР Олий Совети Президиумининг 1983 йил 1 сентябрда кучга кирган «Йўл ҳаракати қоидаларини бузганлик учун маъмурий жавобгарлик тўғрисида»ги Фармонида пиёдаларнинг йўл ҳаракати қоидаларини бузганлиги учун масъулияти оширилган. Чунончи унда қуйидагилар ёзилган: «...пиёдалар йўл ҳаракатини тартибга солиш сигналларига бўйсинмаган, йўл белгилари талабларига риоя этмаган тақдирда 3 сўмгача жарима солинади. Бундай шахслар шундай қоида бузишлик оқибатида транспорт воситалари, юклар, йўллар ёки бошқа иншоотларнинг шикастланишига сабабчи бўлсалар 5 сўмдан 30 сўмгача жарима солинади».

Тўғри, фақат жарима ва огоҳлантиришлар билан кутилган натижага эришиб бўлмайди. Шунга эришиш жуда муҳимки, ҳар бир пиёда ўз ҳаракати учун шахсий масъулиятни ҳис этсин. Шундагина шаҳарда йўл ҳаракати хавфсизлигини яхшироқ таъминлаш, Тошкент кўчалари ва автомобиль магистраллари хавфсиз бўлишига эришиш мумкин.

Б. НОСИРОВ,
Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Ички ишлар бошқармаси Давлат автомобиль инспекцияси бошқармаси агитация ва пропаганда бўлими бошлиғи.

Амалдаги фармон

ТАЛОНДАГИ ТЕШИК

«Тошкент оқшоми» газетаси йўл ҳаракати қоидаларини бузганлик учун янги Фармонда кўзда тутилган жарималар тўғрисида ҳикоя қилган эди. Талонни компостер билан тешиш масаласи энди қандай бўлади? У бекор қилинганми?

А. ПЛИКИН.

•

Йўқ, компостер тешиклари бекор қилинмаган. Қуйидаги қоида бузишликлар содир бўлган тақдирда ҳайдовчи гувоҳномаси талонида тешиклар сифатида белги қўйилади:

Транспорт воситасини маст ҳолда бошқариш ёки уни бошқариш учун маст ҳолдаги кишига бериш.

Белгиланган тезликни ошириш. Темир йўл переездларида ҳаракатланиш, обгон қилиш, маневрлаш, чорраҳалар, пиёда йўлкалари ва жамоат транспорти бекатларидан ўтиш, одамлар ташиш қоидаларини бузиш.

Махсус транспортни тўсиқсиз ўтказиб юбориш қоидаларини бузиш, транспорт воситасини бошқариш ҳуқуқига эга бўлмаган кишига бошқариш учун бериш. Ёритиш приборларидан фойдаланиш қоидаларини бузиш. Авария вазиятини вужудга келтириш.

Қатор ҳолларда жарима билан бир пайтда талон компостер қилинади. Бунда жарима тўланганлиги тўғрисида махсус белги қўйилади.

Б. МУРОДОВ,
Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Ички ишлар бошқармаси ГАИ бошқармаси йўл-патруллик хизмати бўлинма командири ўринбосари.

Тезликни оширгач...

Ҳайдовчилар диққатига!

Қурилиш ишлари олиб борилиши муносабати билан қуйидаги кўчаларда транспортнинг транзит ҳаракати вақтинча тўхтатилади:

Ҳамроқул Турсунқулов кўчаси Фарҳод кўчасидан бошлаб то Бензоколонкагача 30 декабргача ёпилди. Худди ана шу муддатга Червяков кўчаси Сарикўл кўчасидан то 8 Март кўчасигача ёпилди.

«Ўзбекистон» метро станцияси қурилиши муносабати билан Абай кўчасида Ўқчи кўчасидан то 9 Январь номидаги кўчагача ҳаракат тўхтатилди.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Ички ишлар бошқармасининг ГАИ бошқармаси.

• ИНСОН ВА ТАБИАТ

ПОМИРДА ҚУШЛАР ЮРТИ

Бу йилги кўклам Помирдаги Воҳанг водийсининг тоғлиқ манзарасига анча-мунча тузатишлар киритди. Маймун жийда (жирғаноқ), мевали ва манзарали дов-дарахтзорлар унинг тошлоқ ерини, қумтепаларини безади ва паррандаларга макон бўлди.

Воҳанг водийси — Марказий Осиё билан Ўрта Осиёни боғловчи йўлакдир. Ҳар йили шу йўлак орқали юз минглаб қушлар учиб ўтади. Шуларнинг бир қисми уя қуриш учун бу ерда тўхтайди. Ҳозир каклик, тоғ куркаси, бургут, калхат каби 60 хил парранда водийда доимо яшайдиган бўлиб қолди.

Бу ердаги Дурункўлнинг мўл балиғи нодир балиқчи қушни жалб этди ва у шу жойда уя қура бошлади.

Дов-дарахтларни кўпроқ ўтқазиш ва пухта муҳофаза қилиш туфайли паррандалар муттасил кўпайиб бормоқда. Беш йил ичида дарахтзорлар йигирма минг гектардан ошади.

(ТАСС).

Шаҳримиз йил сайин обод ва кўркам бўлиб бормоқда. Бу ерда кўплаб турар-жой бинолари, маданий-маиший объектлар қурилиб, фойдаланишга топширилмоқда.

СУРАТДА: Ўзбекистон ССР 50 йиллиги проспекти.
М. Нуриддинов фотоси.

• ПРОПАГАНДИСТЛАР УЧУН

ҚУРОЛДЕК ЎТКИР СЎЗ

«Плакат» нашриёти «КПССнинг ташкилий тузилиши» деган кўргазмали қўлланма чиқарди. Диаграммалар ва жадваллар партиянинг сон жиҳатдан ўсишини, унинг социал, миллий, ёш составини, коммунистларнинг халқ хўжалиги тармоқлари бўйича тақсимланишини кўрсатади.

Қўлланма асосан ёш коммунистлар мактаблари учун мўлжаллаган бўлсада, сиёсий маориф уйлари ва кутубхоналарида, ўқув аудиторияларида стендларни ташкил этиш учун ҳам фойдаланилиши мумкин.

Нашриёт марксча-ленинча маориф системасидаги янги ўқув йилигача босма кўргазмали қўлланмалар ва диапозитивлар туркумларини, экранда кўрсатиладиган ва эшиттириладиган комплекс қўлланмаларни ҳамда йирик форматдаги слайдларни тайёрлаб чиқаради.

«Ривожланган социализм» ва «КПССнинг иқтисодий сиёсати» кўргазмали қўлланмалари, «КПССнинг аграр назарияси ва сиёсати» диапозитивлари комплектлари шулар жумласидандир. Методик материаллар босиб чиқарила бошланди. «Қуролдек ўткир сўз» мавзуидаги брошюра ва пластинкадан иборат диапозитивлар комплекти пропагандистларнинг эътиборини жалб қилиши шубҳасиздир. Бу комплект оғзаки нутқнинг ўзига хос хусусиятлари, нотиқнинг аудиториядагилар билан ўзаро ҳаракат қилиш жараёни билан таништиради.

(ТАСС мухбири).

• ҲАР ТЎҒРИДА

Қонунни четлаб ўтиб

«Канар Аншене» ҳафталигининг хабар беришича, беш мингга яқин француз граждани Швейцариядаги «Унелон банк»и ҳисобида туради (фамилияси очиқ кўрсатилмаган). Бу пуллар мавжуд қонунларни четлаб ўтиб қўйилган бўлиб, уларнинг суммаси 175 миллион француз франкига яқиндир. Кўпинча француз «ихтирочилари» Швейцарияга ўтишнинг турли йўлларидан фойдаланадилар. Яқинда бир дельтопланчи Салев тоғидан учиш баҳонасида Швейцарияга ўтиб қайтди. «Экономист» журналининг ёзишига қараганда дельтопланга анча-мунча пул жойлаштирилган экан.

•

Режиссернинг юбилейи

Экран санъатининг таниқли устаси, Япония кинорежиссёри Акиро Куросава ўз ижодий фаолиятининг 40 йиллигини нишонлади. Юбилей муносабати билан Токиода А. Курасава фильмларининг ретроспектив намойиши ўтказилди. Мазкур ижодий ҳисоботга тақдим қилинган 26 картина орасида 1975 йилда Москвада бўлиб ўтган халқаро кинофестиваль мукофотига сазовор бўлган Совет—Япония фильми «Дерсу Узала» фахрли ўринни эгаллади.

Энг кекса киши

Япония соғлиқни сақлаш министрлигининг хабар қилишича, мамлакатда бугунги кунда юз ёшдан ошган 1354 киши истиқомат қилади.

Уларнинг энг каттаси — Сигэтио Идзуми июнь ойида 118 ёшини нишонлади. С. Идзуми ёши ҳужжатлар билан тасдиқланганлиги учун ер юзининг энг кекса кишиси деб Гиннеснинг рекордлар китобига киритилган. Яна бир рекорд эр-хотин Мацуларга мансубдир. Уларнинг иккаласи ҳам бу йил 100 ёшини нишонлаган.

Кейинги 20 йилда Японияда узоқ умр кўрувчилар сони тўққиз мартага кўпайган. Улар орасида 1085 аёл ва 268 эркак бордир. Бугунги кунда японияликларда ўртача умр кўриш эркакларда 74, аёлларда 79 ёшдир.

Ўтмишга саёҳат

Македония пойтахти — Скопьеда «Македония тарихигача бўлган даврдан то славянлар келгунига қадар» мавзуида доимий археология кўргазмаси очилди. Қарийб минг квадрат метр майдонда олимлар томонидан республика территориясидан топилган кенг кўламдаги коллекциялардан танлаб олинган 1500 энг қимматбаҳо экспонатлар қўйилган. «Югославский новости» газетасининг маълумотига кўра, кўргазмада намойиш этилаётган энг қўхна предметлар бизнинг эрамизгача бўлган 5500 йилга мансубдир.

• РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

ЛЕНИНГРАД ДАВЛАТ МУЗ УСТИДА БАЛЕТИНИНГ

КАТТА ТОМОШАЛАРИ

«МУЗ УСТИДА БАЙРАМ»

ЯНГИ ПРОГРАММАСИ

ПРОГРАММАДА ҚАТНАШАДИЛАР:

14 ЯНВАРЬ — 4 ФЕВРАЛЬ КУНЛАРИ

Жаҳон ва Европа биринчиликларининг беш карра кумуш медаль совриндори, Олимпиада ўйинларининг кумуш медаль совриндори, халқаро классдаги СССР спорт мастери

ЛЮДМИЛА СМИРНОВА

Олимпиада ўйинлари ва жаҳон, Европа биринчиликларининг тўрт карра чемпиони, СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери

АЛЕКСЕЙ УЛАНОВ

РСФСРда хизмат кўрсатган артистлар: И. ФИЛИППОВА, Л. ЛИТВИНЕНКО, А. ЯКОВЛЕВ; СССР Кубоги эгаси, СССР спорт мастери А. ПОГОДИН ва бошқалар.

Бош балетмейстер — РСФСРда хизмат кўрсатган артист, балетмейстерларнинг Бутуниттифоқ конкурси лауреати **Константин РАССАДИН.**

ТОМОШАЛАР 14, 17, 18, 19, 20, 24, 25, 26, 27, 31 январь, 1, 2, 3 февраль кунлари соат 19.30 да; 15, 21, 22, 28, 29 январь ва 4 февраль кунлари соат 16.30 ва 19.30 да бошланади.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

Кассалар ҳар куни соат 14 дан 19.00 гача ишлайди.

1 декабрдан бошлаб эса кассалар соат 10.00 дан 20.00 гача очиқ.

Қуйидаги телефонлар бўйича справкалар олиш мумкин:

КАССА — 46-03-12, 46-70-31;

АДМИНИСТРАТОР — 46-68-77, 46-07-53.

«УЗБЕКСЕЛЬМАШ» ишлаб чиқариш базасидаги

214-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1983—1984 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ҚЎШИМЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги ихтисосликлар бўйича малакали мутахассислар тайёрлайди; токарь-универсал (токарь-каруселчи, программа билан бошқариладиган станокларнинг операторн), саноат ускуналарини тузатиш бўйича слесарь, электр пайвандчи, механика йиғув ишлари слесари, фрезерчи, электр-монтажчи, машинада қолиплаш бўйича қолипловчи, слесарь-асбобсоз, штамповкачи.

ҲАММА МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА ЎҚИШ МУДДАТИ — 6. ой.

Ўқиш даври узлуксиз меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Билим юртини тугатгандан сўнг олган ўрта маълумот тўғрисидаги аттестат, ўртача бали 4 ва 5 бўлса битирувчилар олий ўқув юртларига киришда имтиёзлардан фойдаланадилар.

Ўрта маълумот билан билим юртига кирганлар ҳам билим юртини тугатганлиги тўғрисида аттестат оладилар.

Ҳар ойда ўқувчиларга 76 сўмдан стипендия берилади. Ишлаб чиқариш практикаси даврида иш ҳақининг 33 проценти ўқувчиларга тўланади. Бошқа шаҳарликлар ётоқхона билан таъминланадилар. Билим юртида доимо спорт секциялар вокал-чолғу ансамбли ва халқ асбоблари ансамбли ишлайди.

МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

Билим юртига 8—10 синф ҳажмида маълумотга эга бўлган 15-25 ёшли йигит-қизлар қабул қилинадилар.

Аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: турар жойидан справка, соғлиғи тўғрисидаги справка, туғилганлиги тўғрисидаги ҳужжат, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, 3x4 см. ҳажмидаги 6 дона фотосурат. Таржимаи ҳоли.

Бошқа шаҳардан келиб билим юртига кириб ўқийдиганлар турар жойларидан пропискадан ўчишлари лозим, улар билим юрти ётоқхонасига прописка қилинадилар, шунингдек комсомол учётидан ўчишлари, ҳамда ўзлари билан шахсий учёт карточкаси ҳужжатини, ВЛКСМ аъзолигининг учёт карточкасини, комсомол билетини ўзлари билан олиб келишлари шарт.

ҲУЖЖАТЛАР ҲАР КУНИ СОАТ 9.00 дан 17.00 гача ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Ж. Обидова кўчаси, 70-уй (2, 16, 25, 28, 29-трамвайлар, 8, 9, 24, 44, 112, 115-автобусларнинг «Ғалаба» боғи» бекати). Телефон 35-08-02).

Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги

ТОШКЕНТ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1983—1984 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ СОТУВЧИ ВА СОТУВЧИ-КОНТРОЛЕР-КАССИРЛАРНИ ИККИ ЙЎНАЛИШДА ТАЙЁРЛАЙДИ;

боққоллик, кондитерлик, гастрономия, гўшт—балиқ ва сут маҳсулотлари бўйича;

газлама, тикув буюмлари, пойафзал, трикотаж, галантерея, парфюмерия, маданий-маиший ва хўжалик моллари бўйича.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 1 ЙИЛ.

ЎҚИШ 1 ДЕКАБРДАН БОШЛАНАДИ.

Дарслар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

БИЛИМ ЮРТИГА ЎЗБЕКИСТОН ШАҲАРЛАРИДА ЯШАЙДИГАН 15 дан 20 ёшгача (ҳамда Совет Армияси сафидан ҳарбий хизматни ўтаб қайтганлар —25 ёшгача) 8, 9, 10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТГА ЭГА БЎЛГАНЛАР КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИСИЗ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Билим юртини тугатганларга «Кичик сотувчи», «Сотувчи», «Сотувчи-контролёр-кассир» деган малака берилади.

Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ўқувчиларга 32 сўм ва 41 сўмдан стипендия берилади.

Ишлаб чиқариш практикаси Тошкент шаҳридаги илғор магазинларда: БОШ УНИВЕРМАГ—ГУМ, МАРКАЗИЙ УНИВЕРМАГ —ЦУМ, «Гастроном» республика конторасига қарашли йирик магазинлар ва «УНИВЕРСАМ»ларда ўтказилади.

Назарий машғулотлар билан ишлаб чиқариш практикаси ҳар 3 кунда алмашади.

Агар билим юртини битирувчилар ҳамма фанлардан аъло баҳоларга эга бўлиб, квалификацияси бўйича ҳам имтиҳонларни муваффақиятли топширсалар, бундай битирувчилар педагогика советининг қарорига мувофиқ билим юртини битириб, бир йўла олий ўқув юртининг кундузги бўлимига ўқишга кириш ҳуқуқига эга бўладилар (битирувчилардан 10 проценти). Билим юрти қошида кечки ўрта мактабнинг 9, 10 ва 11 синфлари ишлайди. Бу синфларда ўқиш кундузги соатларда ўтказилади.

Ўқиш даври меҳнат стажига киради.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ариза, маълумоти тўғрисида ҳужжат (асли), турар жойидан справка, таржимаи ҳоли, 286-формадаги медицина справкаси, 3x4 см. катталикдаги 6 дона фотосурат, характеристика, халқ депутатлари область Совети ижроия комитети савдо бўлимидан йўлланма.

Билим юртининг адреси: 700173, Тошкент шаҳри, Чилонзор массиви, Акмал Икромов райони, Бобур кўчаси, 3- уй (4, 9-трамвайларнинг «Чўпон-ота» бекати, 13, 70- автобусларнинг «Тез медицина ёрдами клиник касалхонаси» бекати). Телефон 78-44-30.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА— 13/XI да **Севгига севги билан** (12.00), **Чио-Чио-Сан** (19.30), 15/XI да **Флория Тоска**, 16/XI да **Испан миниатюралари**, 17/XI да **Дилором.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 13/XI да **Аризасига кўра**, 15/XI да **Парвона**, 16/XI да **Юлдузли тунлар**, 17/XI да **Бой ила хизматчи.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА— 13/XI да **Тошкентликлар**, 14/XI да **Тошкентнинг нозанин маликаси** (15.00), 16/XI да **Тўйдан олдин томоша** (15.00, 19.30), 17/XI да **Тошкентнинг нозанин маликаси** (15.00)

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «ЦИРК ЮЛДУЗЛАРИ», «СУВ ЖОЗИБАСИ» **аттракциони** (19.30).

КИНО

14 НОЯБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«СЕВИКЛИ РАДЖА» — **Санъат саройи** (18.20, 20.30; Телефон 44-21-74).

«ИККИ КИШИЛИК ВОКЗАЛ»— **Санъат саройи** (кичик зал, 17.00, 19.30).

«ТЎРТОВЛОН КАРДИНАЛГА ҚАРШИ» —**Чайка** (жуфт соатларда, телефон 77-06-20).

«ЖИНОЯТ ҚИДИРУВ БЎЛИМИ БОШЛИҒИ ҲАЁТИДАН» — **Ватан** (жуфт соатларда), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25), **Қозоғистон** (тоқ соатларда, телефон 35-24-92), **Дружба** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 66-15-75), **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01), **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

«АННА ПАВЛОВА» —**Нукус** (18.30, 21.00; телефон 46-70-69), **Восток** (18.30, 21.00; телефон 91-14-61).

«ЕНГИЛМАС» — **Қозоғистон** (жуфт соатларда, телефон 35-24-92), **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59).

«ГРАЧЛАР» — **К. Ёрматов номли** (жуфт соатларда, телефон 24-22-66).

15 НОЯБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«СЕВИКЛИ РАДЖА» — **Санъат саройи** (11.00, 13.30, 16.00, 18.20, 20.30; телефон 44-21-74).

«ИККИ КИШИЛИК ВОКЗАЛ»— **Санъат саройи** (кичик зал, 12.00, 14.30, 17.00, 19.30).

«ТЎРТОВЛОН КАРДИНАЛГА ҚАРШИ» —**Чайка** (жуфт соатларда, телефон 77-06-20).

«ЖИНОЯТ ҚИДИРУВ БЎЛИМИ БОШЛИҒИ ҲАЁТИДАН» — **Ватан** (жуфт соатларда), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25), **Қозоғистон** (тоқ соатларда, телефон 35-24-92), **Дружба** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 66-15-75), **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01), **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

«АННА ПАВЛОВА» —**Нукус** (11.00, 13.30, 16.00, 18.30, 21.00; телефон 46-70-69), **Восток** (11.00, 13.30, 16.00, 18.30, 21.00; телефон 91-14-61).

«ЕНГИЛМАС» — **Қозоғистон** (жуфт соатларда, телефон 35-24-92), **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59).

«ГРАЧЛАР» — **Қ. Ёрматов номли** (жуфт соатларда, телефон 24-22-66).

ТВ

14 НОЯБРЬ — ДУШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

16.00 «Бир қултум тоза сувдай». Халқ ҳунармандчилиги ҳақида. 16.25 «К. Паустовскийни такрор ва такрор ўқиб...». 17.20 «Билимимиз — қудратимиз». Илмий-оммабоп журнал. 18.05 Бадиий гимнастика бўйича жаҳон чемпионати. Франциядан олиб кўрсатилади. 19.05 «Футбол шарҳи». 19.35 «Меҳнатга яраша шараф ва шуҳрат». Рязань қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводининг картошкакорлар учун янги техника яратиш тажрибаси ҳақида. 20.10 «Елғоннинг қадами узун». Фильм-спектакль премьераси. Эдуардо де Филиппонинг шу номли пьесаси асосида. 21.30 «Время». 22.05 «Ёлғоннинг қадами узун». Фильм-спектаклнинг давоми. 23.15 «Дунё воқеалари». 23.30 СССР Маданият министрлиги Давлат оркестрининг концерти. Дирижёр — Р. Сатановский (ПХР).

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар 18.45 «Ҳамдўстлик» телевизион журнали. 19.15 «Санъат усталари». СССР халқ артисти Г. Менглет. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 «Виртуози «Москви» Давлат камер оркестри чалади. 21.15 «Улар қаерда яшасин». Илмий-оммабоп фильм. 21.30 «Время». 22.05 «Арфанинг сеҳрли садолари». Фильм-концерт. 22.30 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Крилья Советов» — «Спартак». 2- ва 3-даврлар. «Крилья Советов» Спорт саройидан олиб кўрсатилади.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Кўз кўриб, қулоқ эшитмаган воқеалар ҳақида». Мультфильм. 18.30 «Қувноқ капитанлар». Болалар учун фильм-концерт. 19.00 Совет Армияси жангчилари учун. «Едимизда ва қалбимизда ҳамиша» (рус.). 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Қалб амри билан» Ёзувчилар —пахтакорларга. 20.15 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги. 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ҳайрулла Лутфуллаев куйлайди. 21.30 «Время». 22.05 «Хирмонингизга барака». 22.20 «Сакраш ҳуқуқи». Бадиий фильм. 23.55 Янгиликлар.

II

9.00 — 16.30 МТ II

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «Денгиз мусаффо бўлсин». Илмий-оммабоп программа. 18.55 Қизиқувчилар экрани. 19.25 «Қора денгиз ороллари». Телевизион фильм. 19.35 Янгиликлар. 19.55 «Революция туфайли туғилган». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. «Ўзга қиёфада». 8-серия (рус.). 21.30 МТ II.

15 НОЯБРЬ — СЕШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 «Ўтган йилги қор ёғарди». Мультфильм. 10.00 Эдуардо де Филиппо. «Елғоннинг қадами узун». Фильм-спектакль. 12.30 СССР халқларининг қўшиқлари ва рақслари. 13.00 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 Мамлакат телевидение студияларининг ҳужжатли фильмлари: «Ўрмон десантининг ташвишли кунлари», «Гап рекордларда эмас», «Момо ерда».

16.25 «Нодар Думбадзе». Асарлари саҳифаларида. 17.30 Халқ куйлари. 17.40 «Ўз истеъдодингни топ». Телевизион очерк. 18.10 «Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар». 18.40 РСФСР халқ артисти З. Долуханова концерти. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Сиз яратган боғ». 20.00 «Ўсмир». Олти серияли телевизион бадиий фильм премьераси. Ф. М. Достоевскийнинг шу номли романи асосида. 1-серия. 21.30 «Время». 22.05 «Олам кинокамера кўзгусида». 23.10 «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.15 «Соболь қандай рангда». Телевизион ҳужжатли фильм. 9.35 ва 10.45 Табиатшунослик. 2-синф. Кузда колхозда. 9.55 Илмий-оммабоп фильм. 10.15 ва 15.10 Француз тили. 11.05 Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига. Эстетик тарбия. Ишчи касбининг чиройи ва романтикаси. 11.35 ва 12.40 Ботаника. 5-синф. Уруғ ва ҳосил. 11.55 «Медоборлар». Илмий-оммабоп фильм. 12.10 «Шахмат мактаби». 13.00 Тарих. 8-синф. «Коммунистик партия Манифести»нинг тарихий аҳамияти. 13.30 География. Австралиянинг ўсимлик ва ҳайвонот дунёси. 14.00 С. Прокофьев. «Золушка» балети. 14.30 Олимлар ҳақида очерклар. Академик А. Н. Бах. 15.40 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!»

16.40 Янгиликлар.

18.30 Янгиликлар. 18.50 Илмий-оммабоп фильм. 19.10 «... 16 ёшгача ва ундан катталар». 19.55 «Шолохов саҳифалари». Фильм-концерт. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 «Халқаро панорама». 21.30 «Время». 22.05 «Кутишга вақтимиз йўқ». Бадиий фильм. 23.20 Чет эл эстрадасининг куйлари ва оҳанглари.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Алёнушка ва солдат», «Билмасвой — рассом», «Билмасвой рулда». Мультфильмлар. 18.55 Сиёсий маориф системаси ўқув йилининг бошланишига доир. «Миллионлар ленинча университети». «Идеология иши — бутун партия, ҳар бир коммунистнинг иши». 19.15 «Лаваш». Телевизион ҳужжатли фильм. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Футбол чорраҳаларида». 20.30 «Ахборот». 20.50 П. И. Чайковский. Скрипка ва оркестр ижроси учун концерт. М. Рўзматова ва Ўзбекистон Давлат симфоник оркестри ижро этади. Дирижёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти З. Ҳақназаров. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Хирмонингизга барака». 22.25 «Телевизион экранда биринчи марта». «Армия — ҳаёт мактаби». Бадиий фильм. 23.45 Янгиликлар.

II

9.00—16.45 МТ II

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «...плюс маҳсулот сифати». Илмий-оммабоп программа. 19.05 Эстетика асослари. Санъатда синфийлик, партиявийлик ва ҳаққчиллик (рус.). 19.45 Янгиликлар. 20.05 «Революция туфайли туғилган». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. «Сўнгги учрашув». 9-серия (рус.).

Редактор
Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ.

4 ТОШКЕНТ ОҚШОМИ БЕТ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»
(«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»)
—орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

ВИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. Телефонлар: секретариат — 33-57-02; бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги—32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ—32-54-19; фан, мактаб, олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари—32-53-32; хатлар — 32-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

14 НОЯБРЬ, 1983 й.

Р. 10562.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасида офсет усулида босилган. Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12